

รูปผลงาน

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

สภาผู้แทนราษฎร

พ.ศ. 2535-2537

สารประธานรัฐสภา

ตลอดระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา ผมรู้สึกชื่นชมและยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้รับทราบ การดำเนินงานและการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ของคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร ในความพยายามที่จะดำรงอนุรักษ์ไว้ซึ่งศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ ตลอดจน จรรโลงไว้ซึ่งศาสนา อันเป็นศาสนาประจำชาติของเราไว้ให้เป็นมรดกตกทอดถึงอนุชนรุ่นหลัง ได้ยึดถือปฏิบัติสืบทอดต่อไปในอนาคต

ผมขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย พระสยามเทวาธิราช ตลอดจนพระบุญญา บารมีแห่งองค์พระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า และพระบารมีแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ จงประทานพรและอำนวยพรให้คณะกรรมการ การศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร ทุกท่าน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกคน ประสบความสำเร็จในทุก ๆ ด้าน เจริญด้วยลาภ ยศ สุข สรรเสริญ เพื่อเป็นพลังสำคัญใน การช่วยพัฒนาประเทศชาติของเราสืบไป

(ศาสตราจารย์มารุต บุณนาค)
ประธานรัฐสภา

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961121398

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

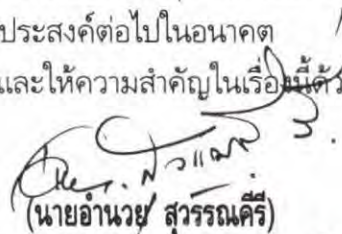
สาร

ประธานคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร

การที่สภาผู้แทนราษฎรได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม เพิ่มขึ้นอีกคณะหนึ่งโดย มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและผู้ทรงคุณวุฒิมาช่วยทำหน้าที่ด้านนี้เป็นการเฉพาะ นับได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดของฝ่ายนิติบัญญัติที่สำคัญอีกก้าวหนึ่ง กระผมในฐานะประธานคณะกรรมการ ใคร่ขอเรียนด้วยความจริงใจว่า กระผมมีความสนใจ ตั้งใจ และเต็มใจที่จะมาช่วยงานในด้านนี้ ร่วมกับท่านกรรมการซึ่งมีความศรัทธาและเสียสละเป็นที่ตั้ง จากการร่วมปฏิบัติงานในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา คณะกรรมการได้มีการเสนอแนวความคิดต่อการบริหารงานต่อการให้การสนับสนุนงานในด้านการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมต่อสภาอย่างจริงจัง ได้มีการประชุมสัมมนาเพื่อรับฟังเสียงสะท้อนจากประชาชนทุกฝ่ายทุกระดับตลอดมา ไปศึกษาดูงานและดูข้อเท็จจริงทั้งภายในและภายนอกประเทศหลายครั้ง เพื่อนำส่วนที่ดี มีคุณค่ามาประมวลปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป นอกจากนี้ บางเรื่องได้ขอให้ส่วนราชการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการไปแล้ว

ในด้านกฎหมายได้มีการเสนอร่างกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยสงฆ์ขึ้น 2 แห่ง เร่งรัดและสนับสนุนกฎหมายว่าด้วยการบริหารกิจการศาสนาอิสลามให้ออกใช้บังคับ การเสนอแก้ไขกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์ครอบคลุมถึงสถานภาพของแม่ชี และกำลังพิจารณาเสนอกฎหมายการจัดตั้งองค์การบริหารงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมระดับกระทรวงในขั้นต่อไป นอกจากนี้จะปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ทันสมัยเป็นปัจจุบันให้ครบถ้วนทุกกลุ่มงานเพื่อการหล่อหลอมวิถีชีวิตคนไทยให้เป็นคนไทยที่พึงประสงค์ต่อไปในอนาคต

ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือและให้ความสำคัญในเรื่องนี้ด้วยดีตลอดมา

(นายอานวย สุวรรณศิริ)

ประธานคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
สภาผู้แทนราษฎร

ภาพพระราชทาน

ทัพเรือสงครามเต็มใจที่จะช่วยเหลืออำเภอรอบนอก
ทัพเรืออยู่แต่เดิมในแคว้นอยุธยาโดยทั่วไป แต่ทัพเรือมี
อันยอมยกอำนาจทั้งนลาของทัพเรือในแคว้นอยุธยา
โดยเฉพาะ เพื่อใช้สำหรับโดยวิธีที่ด และโดยที่ไม่
เลื่องชื่อแต่ก่อนของประจักษ์อยุธยา

วิจิตร . บี.

วันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๗

๑๓
เวลา ๑๓.๓๐ น. ๒๕๓๗

พระราชดำรัส
ในรัฐพิธีเปิดประชุมสมัยประชุมสามัญประจำปี 2535
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม
วันจันทร์ที่ 21 กันยายน 2535

บัดนี้ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เสร็จสิ้นลง และมีการเรียกประชุมรัฐสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดประชุมรัฐสภา เพื่อให้ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคราวนี้ ประชาชนต่างเล็งเห็นความสำคัญของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งให้ได้ผู้แทนที่ดีเข้ามาบริหารของแผ่นดินเพื่อให้เกิดความมั่นคงในชาติบ้านเมือง และให้การปกครองประเทศดำเนินไปตามระบอบประชาธิปไตยที่ทุกคนปรารถนา จึงขอให้สมาชิกแห่งสภานี้คำนึงถึงความสำคัญและความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้มาก แล้วพยายามใช้สติปัญญาความสามารถปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามวิถีทางของรัฐธรรมนูญ ด้วยความสำนึกตระหนักว่าการกระทำทุกอย่างของแต่ละคนมีผลโดยตรงต่อความมั่นคงของประเทศ และสุขทุกข์ของประชาชนทุกคน ควรอย่างยิ่งที่จักได้ร่วมมือปรองดองกันในการกิจทั้งปวง ด้วยความคิดพิจารณาอันสุขุมรอบคอบหนักแน่น ด้วยเหตุผลที่ถูกต้องเที่ยงตรงตามหลักนิติธรรม และคุณธรรม ใฝ่งานของแผ่นดินดำเนินก้าวหน้าไปโดยไม่ติดขัด จนบรรลุผลเลิศ บังเกิดประโยชน์อันพึงประสงค์สมบูรณ์บริบูรณ์ทุกด้าน

ขออวยพรให้การดำเนินงานของรัฐสภาเป็นไปโดยเรียบร้อยสัมฤทธิ์ผลเป็นความผาสุกสวัสดิ์และความวัฒนาถาวรแห่งราชอาณาจักรและประเทศไทยขอให้ทุกคนที่ประชุมร่วมกันอยู่ ณ ที่นี้ประสบแต่ความสุขความเจริญทุกเมื่อทั่วหน้ากัน

สารบัญ

สารประธานรัฐสภา

สารประธานคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมและคณะทำงาน	1
งานพิจารณาเตรียมการเสนอร่างพระราชบัญญัติ	17
งานพิจารณาญัตติ	23
การจัดประชุม ฯ และการจัดสัมมนา ฯ	37
การศึกษาดูงานด้านการศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมภายในประเทศ	59
การศึกษาดูงานด้านการศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมในต่างประเทศ	65
ภารกิจของประธานคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม	73

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร

นายอำนวยการ สุวรรณศิริ
ประธานคณะกรรมการ

นายชาวลิต สุขสวัสดิ์
รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

นายพา อักษรเสื่อ
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

นางสาวเสาวลักษณ์ สุริยาทิพย์
ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

พันตำรวจโท วิจิตร สุวิทย์
เลขานุการคณะกรรมการ

นายพงษ์พัฒน์ ธีรประเทืองกุล
ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง

นายศิริศักดิ์ อ่อนละมัย
โฆษกคณะกรรมการ

นายเฉลิมชัย อู่ฟารกุล
ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

นายประศาสตร์ ทองปากน้ำ
ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ คนที่สอง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

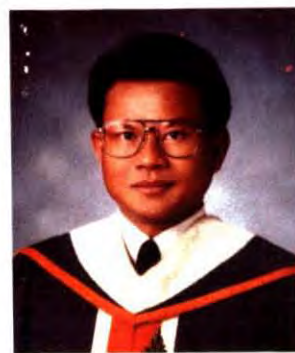
พันตรี สิริพนม วิชิตวรสาร
กรรมการ

นายบุญเสริม ถาวรกุล
กรรมการ

นายกำชัย เรืองกาญจนเศรษฐ์
กรรมการ

ร้อยโท กุเทพ ไสกระจ่าง
กรรมการ

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

นายเจริญ เซาว์ประยูร
กรรมาธิการ

นายไพศาล ยิ่งสมาน
กรรมาธิการ

นายคุสิต ไส่กิตธา
กรรมาธิการ

นายสุรเชษฐ์ แวอาแซ
กรรมาธิการ

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ประธานคณะกรรมการ ชุตต่าง ๆ

ดร.พา อักษรเสื่อ

ประธานอนุกรรมการจัดประชุมสมัชชาแห่งชาติ
เรื่อง "ทิศทางวัฒนธรรมไทย"

พ.ด.ท. วิจิตร สุวิทย์

ประธานอนุกรรมการจัดประชุมสัมมนาระดับชาติ
เรื่อง "องค์กรมุสลิมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต"

นายบุญเสริม ถาวรกุล

ประธานอนุกรรมการ จัดประชุมสัมมนาระดับชาติ
เรื่อง "บทบาทศิลปินต่อศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม"

นายดุสิต ไสภิตธา

ประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษา
เพิ่ม "เงินนิตยภัตและเงินอุดหนุนสอนภาษาบาลี"

นายพงษ์พัฒน์ ธีรประเทืองกุล

ประธานอนุกรรมการวัฒนธรรมทางการเมือง

นายสุรเชษฐ์ แวอาแซ

ประธานอนุกรรมการกิจการศาสนาอิสลาม

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการ

นายสมพร เทพสิทธิ์า
ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ

นายรุ่ง แก้วแดง
ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ

นายประภาส ฤกษ์พิบูลย์
นักวิชาการประจำคณะกรรมการ

นายวเรศ อมรวรพีพัฒน์
นักวิชาการประจำคณะกรรมการ

นายนิรันดร์ พันทรกิจ
นักวิชาการประจำคณะกรรมการ

นายพินิจ กองสุข
นักวิชาการประจำคณะกรรมการ

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

นายสุเมต สุวรรณพรหม
เลขานุการประจำคณะกรรมการ

นายประเทือง เครือหงส์
เลขานุการประจำคณะกรรมการ

นายบัญญัติ พิทธธรรม
คณะทำงาน

นายสุรพล สุวรรณ
คณะทำงาน

พ.ต.ท. ชาญวิทย์ ตปนัยพันธ์
คณะทำงาน

นายวิรศักดิ์ สุระคำแหง
คณะทำงาน

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

เจ้าหน้าที่ประจำคณะกรรมการ

นายจิรพงศ์ วัฒนะรัตน์
นิติกร 5

นายกฤษณะ จ้วงสินธุ์
นิติกร 3

นางสาวชุติกุล เลิศวิจิตรสกุล
ธุรการ 3

นางสาวนิตา ชัยวงศ์
ธุรการ 2

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

งานพิจารณา
เตรียมการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร
ได้มีการพิจารณาศึกษาเตรียมการร่างกฎหมายดังต่อไปนี้

1. ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. ....
2. ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พ.ศ. ....

โดยที่พิจารณาเห็นว่าสถาบันการศึกษาของพระภิกษุสงฆ์ในระดับอุดมศึกษาทั้ง 2 สถาบัน เป็นสถานศึกษาวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ได้รับการสถาปนามาเป็นเวลานานถึง 100 ปีเศษ ขณะนี้ได้มีการรับรองวิทยฐานะเพียงชั้นปริญญาตรีแต่ยังไม่มีกฎหมายจัดวางระบบและวางระเบียบการบริหารงานให้ชัดเจนดังเช่นสถาบันอุดมศึกษาทั่วไป สมควรที่จะมีกฎหมายเป็นการเฉพาะของแต่ละสถานศึกษา เพื่อรับรองสถานภาพ พัฒนาและขยายการศึกษาในระดับที่สูงกว่าชั้นปริญญาตรี และผลิตบุคลากรทางด้านศาสนาเพิ่มขึ้น คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร จึงได้ยกร่างกฎหมายขึ้น โดยมีหลักการดังต่อไปนี้

หลักการข้อที่ 1 ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาและวิจัยวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา วิจัย ส่งเสริม และให้บริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาแก่ พระภิกษุ สามเณร บุคลากรทางศาสนา และประชาชน ตลอดจนการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและผลิตบุคลากรทางศาสนา

หลักการข้อที่ 2 ให้มหาวิทยาลัยเป็นนิติบุคคล มีความเป็นอิสระในการบริหารงานด้าน วิชาการ การบริหารบุคคลและการบริหารกิจการที่มีความคล่องตัวภายใต้การควบคุม กำกับ ของ กระทรวงศึกษาธิการในด้านทั่วไปและมหาเถรสมาคมในด้านการเรียนการสอนและการวิจัยภายใต้ พระธรรมวินัย การจัดองค์กร และการบริหารไม่เป็นส่วนราชการ และไม่ได้อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของส่วนราชการใดส่วนราชการหนึ่งเป็นรูปแบบองค์กรที่เกิดขึ้นจากการกระจายอำนาจของรัฐ โดยมีสภามหาวิทยาลัยบริหารและกำกับดูแลกิจการภายในโดยตรง

หลักการข้อที่ 3 การจัดตั้งและการจัดสรรงบประมาณให้ดำเนินการผ่านกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง การอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้มหาวิทยาลัย จะได้รับเงินอุดหนุนจากเงินงบประมาณแผ่นดินเป็นรายปีในจำนวนที่เพียงพอสำหรับเป็นค่าใช้จ่าย ที่จำเป็น โดยกระทรวงศึกษาธิการจะเป็นผู้นำเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามระบบของวิธีการ งบประมาณต่อไป

หลักการที่ 4 สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยนายกสภามหาวิทยาลัย อุปนายก กรรมการ โดยตำแหน่ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากพระภิกษุ หรือคฤหัสถ์ตามสัดส่วนที่เหมาะสม โดยสังฆราช แต่งตั้งจากคำแนะนำของกรรมการสภามหาวิทยาลัยมีบทบาทและหน้าที่สำคัญเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการให้การศึกษา การวิจัย การให้บริการด้านพุทธศาสนา และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การจัดการรายได้ การวางระเบียบ และออกข้อบังคับ กำหนดประกาศต่าง ๆ การอนุมัติให้ปริญญาฯ อนุมัติการจัดตั้ง การรวมการยุบเลิก ส่วนงานอนุมัติการเปิดสอนหลักสูตรอนุมัติงบประมาณรายจ่าย การแต่งตั้งและถอดถอนบุคลากรของมหาวิทยาลัย ตลอดจนการติดตามและประเมินผล

หลักการข้อที่ 5 ให้มีอธิการบดี รองอธิการบดี และหัวหน้าส่วนงานรับผิดชอบในการบริหารงานบุคคลตามข้อบังคับที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด มีพระภิกษุเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด และมีรองอธิการบดีที่เป็นพระภิกษุในวิทยาเขต ส่วนงานนั้นบังคับบัญชาโดยทำหน้าที่ในการบริหารงานให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

ในสภามหาวิทยาลัยให้มีพระภิกษุเป็นนายก อุปนายก อธิการบดี รองอธิการบดี โดยมีคฤหัสถ์เป็นรองอธิการบดีของมหาวิทยาลัยที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการต่าง ๆ

หลักการข้อที่ 6 ให้พระภิกษุที่ปฏิบัติหน้าที่ในด้านการเรียน การสอน มีตำแหน่งทางวิชาการเช่นเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เช่น ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ และครูปฏิบัติการซึ่งคุณสมบัติ ประเภทหลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอนตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้อาจแต่งตั้งบุคคลอื่นที่ไม่ได้เป็นคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยเป็น ศาสตราจารย์พิเศษ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และอาจารย์พิเศษตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

หลักการข้อที่ 7 ให้มีผู้แทนของมหาวิทยาลัยที่เป็นคฤหัสถ์ในการจัดทำนิติกรรมต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยในด้านการคลัง การเงิน การบัญชี และพัสดุ และการจัดทำนิติกรรม และการดำเนินการอื่นใดที่ไม่เหมาะสม

หลักการข้อที่ 8 กำหนดอัตราเงินนิตยภัต และเงินประจำตำแหน่งของพระภิกษุที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยรวมทั้งอัตราค่าจ้าง ค่าตอบแทน สวัสดิการ และประโยชน์เกี่ยวของของคฤหัสถ์ที่ปฏิบัติงานให้เหมาะสม

หลักการข้อที่ 9 บุคคลที่จะสมัครเข้าเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยจะต้องมีคุณสมบัติตามระเบียบที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด ทั้งนี้มหาวิทยาลัยจะรับทั้งผู้ที่เป็น พระภิกษุ สามเณรและคฤหัสถ์ทั่วไป ในจำนวนที่เหมาะสม โดยอาจเรียนรวมกันหรือแยกกันตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

หลักการข้อที่ 10 ในวิทยาเขตหนึ่ง ๆ จะมีรูปแบบการบริหารงานคล้ายคลึงกับมหาวิทยาลัย โดยมีผู้บังคับบัญชาระดับวิทยาเขต ทำหน้าที่ในการบริหารงาน และการจัดการเรียนการสอน โดยรับนโยบายจากสภามหาวิทยาลัยและสภาวิชาการ มีการมอบอำนาจการบังคับบัญชา การจัดทำนิติกรรม และการดำเนินการด้านบริหารทั่วไป

หลักการข้อที่ 11 มีการเลือกตั้งและแต่งตั้งตำแหน่งทางการบริหารได้แก่ตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี และหัวหน้าส่วนงานต่าง ๆ การแต่งตั้งบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งดังกล่าวนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และคุณสมบัติที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ซึ่งมีการพิจารณาทั้งในด้านตามอาวุโสทางวิชาการ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตลอดจนความรู้ และความสามารถทางด้านบริหารและวิชาการ

หลักการข้อ 12 มหาวิทยาลัยต้องจัดทำสมุดบัญชีลงรายการรับและจ่ายเงิน สินทรัพย์และหนี้สินจำแนกตามประเภทงาน มีการจดทำบัญชี และบัญชีทำการ มีการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัยในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีเพื่อเสนอต่อมหาวิทยาลัย และผู้ตรวจสอบที่ได้รับแต่งตั้งโดยกระทรวงศึกษาธิการ การตรวจสอบ การเรียน การสอน ของมหาวิทยาลัยสอดคล้องกับพระธรรมวินัยให้มหาเถรสมาคมมีหน้าที่ควบคุม และกำกับดูแล ตลอดจนการมีบทเฉพาะกาลเพื่อปรับปรุงความพร้อมของทั้ง 2 สถาบันด้วย

3. ร่างพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ ....

โดยที่พิจารณาเห็นว่า “แม่ชี” ซึ่งเป็นกลุ่มสตรีที่อยู่ตามวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศเป็นผู้มีข้อวัตรปฏิบัติ ดำเนินชีวิตสืบทอดพระพุทธศาสนามาเป็นเวลานาน ควรได้อนุเคราะห์ในด้านสถานภาพเป็นอย่างยิ่ง ภายใต้การกำหนดนโยบายและแนวทางการปกครองตามกฎหมายคณะสงฆ์โดยแก้ไขปรับปรุงกฎหมายบัญญัติคณะสงฆ์ ที่ใช้บังคับอยู่ให้ครอบคลุมถึงการปกครองแม่ชีด้วย

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎรจึงได้ยกร่างกฎหมายขึ้น โดยมีหลักการดังนี้

หลักการที่ 1 อาศัยพื้นฐานของกฎหมายคณะสงฆ์ที่ใช้บังคับอยู่ เพื่อความเป็นเอกภาพในการปกครองดูแล และการจัดการกับทรัพย์สินทางด้านพระพุทธศาสนา และให้สอดคล้องกับพระธรรมวินัย โดยแก้ไขมาตรา 15 ตรี ให้มหาเถรสมาคมปกครองกำหนดการบวชชี การส่งเสริมศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์แก่แม่ชีที่อาศัยอยู่ในวัดด้วย

หลักการที่ 2 มหาเถรสมาคม สามารถออกกฎหมายมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ หรือประกาศ เพื่อดำเนินงานในส่วนของแม่ชีได้ชัดเจนขึ้น โดยอาศัยพื้นฐานของกฎหมายคณะสงฆ์ บท 15 ตรี ดังกล่าวแล้ว

หลักการที่ 3 ผู้ที่บวชชีแล้วหากประพฤติผิดศีล และกฎหมายมหาเถรสมาคม ให้มีบทกำหนดโทษและลงโทษด้วย หากถึงขั้นต้องให้ลาสิกขาบทก็ให้สึกภายใน 3 วัน ซึ่งเดิมไม่ได้กำหนดไว้และผู้ที่ไม่ฝืนต้องถูกลงโทษต่อไปด้วย

หลักการที่ 4 แม่ชียังคงอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของเจ้าอาวาส ส่วนจะแยกที่อยู่อาศัยให้เป็นสัดส่วนบริหารให้เหมาะสมตามพระธรรมวินัยอย่างไรให้เป็นเรื่องรายละเอียดในทางปฏิบัติ

4. ร่างพระราชบัญญัติการบริหารกิจการศาสนาอิสลาม พ.ศ. ....

โดยที่กฎหมายว่าด้วยมัสยิดอิสลาม และกฎหมายว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลามเดิมได้ประกาศใช้มานาน ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันสมควรที่จะปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น มีการเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้หลายครั้ง ในขั้นสุดท้ายได้ผ่านการพิจารณาจากคณะรัฐมนตรีและนำเสนอสู่สภาผู้แทนราษฎรแล้ว คณะกรรมการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยและเร่งรัดเพื่อที่จะเสนอประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป ซึ่งในร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มีสาระสำคัญดังนี้

หลักการที่ 1 พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจุฬาราชมนตรี ตามมติของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด และนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ รวมทั้งกำหนดคุณสมบัติและอำนาจหน้าที่ของจุฬาราชมนตรีไว้ชัดเจน

หลักการที่ 2 การให้การอุดหนุนเงินแก่จุฬาราชมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย และประจำจังหวัด

หลักการที่ 3 กำหนดให้มีคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยคุณสมบัตินี้และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

หลักการที่ 4 กำหนดให้มีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดคุณสมบัตินี้และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลางอิสลามประจำจังหวัด

หลักการที่ 5 กำหนดให้มีคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดคุณสมบัตินี้และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลางประจำมัสยิด

หลักการที่ 6 กำหนดหน้าที่ของอิหม่าม คอเต็บ บิลาล

หลักการที่ 7 กำหนดหลักการจัดตั้ง การย้าย การเลิกมัสยิด โดยกฎหมาย

5. ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

6. ร่างพระราชบัญญัติโอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารบางส่วนของสำนักนายกรัฐมนตรีและกระทรวงศึกษาธิการไปเป็นของกระทรวงการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม พ.ศ. ....

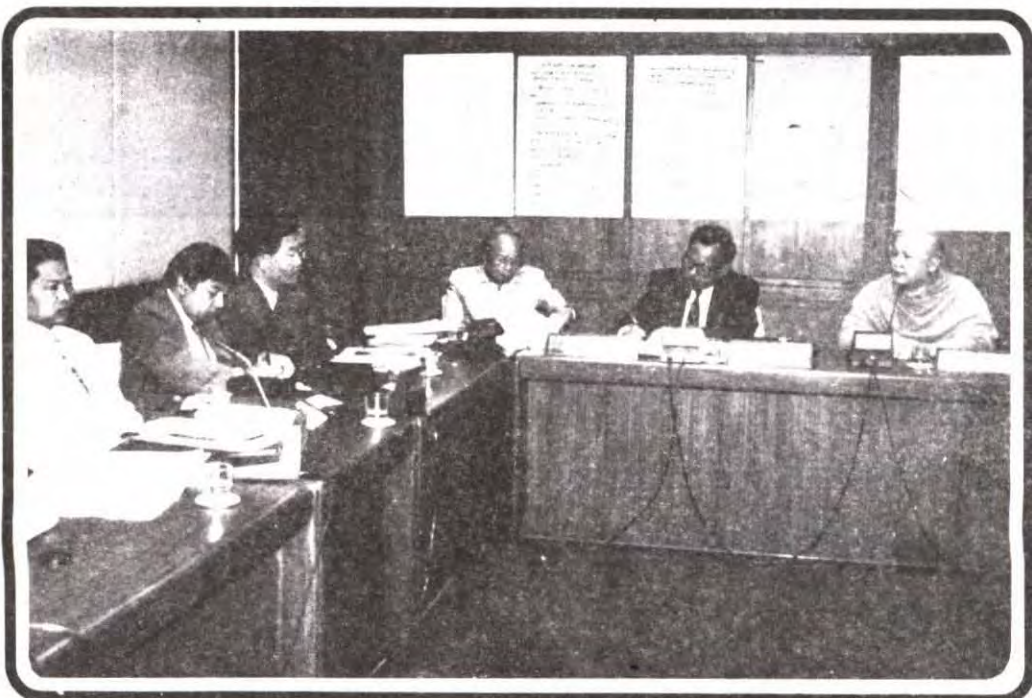
โดยที่พิจารณาเห็นว่าศาสนาเป็นสถาบันที่สำคัญประการหนึ่งควบคู่กับสถาบันชาติ และสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นที่ยึดมั่นและกลม่อเมลาจิตใจประชาชนในชาติให้เกิดความสงบสุข ศิลปะและวัฒนธรรมเป็นลักษณะที่แสดงออกถึงความเจริญงอกงาม ความกลมเกลียว ก้าวหน้า ความสามัคคี และความมีศีลธรรมอันดีของประชาชนสิ่งเหล่านี้สร้างความเป็นปึกแผ่นเป็นผลให้สังคมมีความมั่นคงเป็นลำดับมา ควรที่ประชาชนรุ่นหลังจักช่วยกันทำนุบำรุง ส่งเสริม และสืบสานไว้โดยลำดับรวมทั้งเพื่อปรับปรุงกิจการด้าน สตรี เด็ก เยาวชน และควบคุมดูแลด้านสื่อที่มีผลกระทบต่อสังคมให้เหมาะสมยิ่งขึ้นจึงควรจัดตั้งส่วนราชการระดับกระทรวงให้มีอำนาจหน้าที่ทำนุบำรุง ส่งเสริมการศาสนา อนุรักษ์คุ้มครอง สนับสนุนส่งเสริม สงวนรักษา บูรณะปฏิสังขรณ์ วิจัยและพัฒนา เผยแพร่ แลกเปลี่ยนศิลปะและวัฒนธรรม สนับสนุนส่งเสริม และพัฒนากิจการสตรี เด็ก และเยาวชน ตลอดจนควบคุมดูแลสื่อดังกล่าว ตั้งกระทรวงนี้ขึ้นอยู่ในระหว่างการพิจารณาเสนอ

งานพิจารณาญาติ
1 ตุลาคม 2535 - 31 ตุลาคม 2537

คณะกรรมการการฯ ประชุมพิจารณาเรื่อง “การขาดกรรมพระภิกษุ-สามเณร และฆราวาส จำนวน 9 ศพ
ที่รัฐริโซน่า” ประเทศสหรัฐอเมริกา

คณะกรรมการฯ พิจารณาเรื่อง “ขอให้รัฐบาลเพิ่มเงินนิตยภัตและเงินอุดหนุน
การสอนภาษาบาลีแก่พระสงฆ์ทั่วประเทศ”

งานพิจารณาญัตติ

ลำดับที่	วัน เดือน ปี	ญัตติ	ผลการพิจารณา	หมายเหตุ
1.	2 ธ.ค. 35	พิจารณาเรื่องขอให้ เพิ่มเงินนิตยภัตและ เงินอุดหนุนสอนภาษา บาลีแต่พระภิกษุสงฆ์	คณะกรรมการมิมติ ตั้งอนุกรรมการ เพื่อศึกษาและหา แนวทางแก้ไข	
2.	17 ธ.ค. 35	เรื่องราษฎรร้องทุกข์ ที่ดินทำกินและที่อยู่ อาศัย (วัดพระแท่นดง -รัง จ.กาญจนบุรี) บุกรุกที่ดินราษฎร	คณะกรรมการ มิมติ ตั้งอนุกรรมา- ธการขึ้นดำเนินการ ศึกษาหาข้อเท็จจริง และทำรายละเอียด ในแบบฟอร์มเสนอ สภาผู้แทนฯ	
3.	4 มี.ค. 36	ศึกษาแนวทางการ แก้ปัญหาการไป ประกอบพิธีฮัจย์ของ ชาวไทย	คณะกรรมการ รับทราบปัญหาและ ขอให้หน่วยราชการ ที่เกี่ยวข้องประสาน งานกันเพื่อแก้ไข ปัญหาดังกล่าว	

ลำดับที่	วัน เดือน ปี	ญัตติ	ผลการพิจารณา	หมายเหตุ
4.	11 มี.ค. 36	พิจารณารายการ ธรรมะชื่อ "ร่วมธรรม" ถูกตัดรายการบ่อยครั้ง อย่างไม่เป็นธรรมทาง สถานีโทรทัศน์ ช่อง 9	คณะกรรมการ เห็นสมควรให้คง รายการไว้ แต่จัด เวลาให้เหลื่อมกัน และควรพิจารณา รายการที่สร้างสรรค์ มากขึ้น	
5.	18 พ.ค. 36	พิจารณาศึกษากรณีวิทยุ และโทรทัศน์กับ วัฒนธรรมของชาติใน การผูกขาดเพลงไทย	คณะกรรมการได้ เชิญหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องมาชี้แจง และขอให้ส่งรายการ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ ศาสนา ที่จะออก อากาศ มาให้คณะ กรรมการ	

ลำดับที่	วัน เดือน ปี	ญัตติ	ผลการพิจารณา	หมายเหตุ
6.	25 พ.ค. 36	พิจารณาข้อเท็จจริง กรณีบุกรุกทำลาย โบราณสถานคูกำแพง เมืองเวียงบางคำ และร้องเรียนการ ปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	คณะกรรมการมิมติ แต่งตั้งคณะอนุ กรรมการเพื่อ พิจารณารายงาน ข้อเท็จจริงต่อไป	
7.	22 มิ.ย. 36	พิจารณาการจัดทำ ทำเนียบวัดทั่วประเทศ ใหม่ให้ตรงกับสภาพ ความเป็นจริงใน ปัจจุบัน	คณะกรรมการมิมติ ตั้งอนุกรรมการ คณะหนึ่งเพื่อศึกษา ปัญหาต่าง ๆ ของ กรมการศาสนาโดย ประสานงานกับกรม การศาสนาแล้ว ให้ ทำรายงานเสนอ คณะกรรมการ	

ลำดับที่	วัน เดือน ปี	ญัตติ	ผลการพิจารณา	หมายเหตุ
8.	13 ก.ค. 36	พิจารณาเรื่องสิ่งพิมพ์ บางประเภทนำเสนอน เนื้อหา ซึ่งผิดกฎหมาย และศีลธรรม	คณะกรรมการมิมติ ตั้งอนุกรรมการขึ้น คณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ศึกษาหามาตรการ และแนวทางแก้ไข ปัญหาดังกล่าว	
9.	20 ก.ค. 36	พิจารณาเรื่องผู้ที่มี คุณสมบัติพิเศษเพื่อสอน วิชาพุทธศาสนาและ การรณรงค์ต่อต้าน การทำผิดศีล 5 ในวัด	คณะกรรมการ ควรยื่นญัตติต่อรัฐบาล โดยกำหนดให้มีการ สอนวิชาพุทธศาสนา ในโรงเรียน และให้ แจ้งมติคณะกรรมการ ธิการไปยังหน่วยงาน ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	

ลำดับที่	วัน เดือน ปี	ญัตติ	ผลการพิจารณา	หมายเหตุ
10.	23 ก.ย. 36	พิจารณาเรื่องการร้อง ทุกข์ของผู้ประกอบการ ระเบิดหิน	คณะกรรมการมีมติ ให้ยุติการพิจารณาไว้ ก่อนเนื่องจากกำลัง อยู่ในขั้นตอนของ กระบวนการยุติธรรม	
11.	30 ก.ย. 36	พิจารณาเรื่องขอให้มี กฎหมายคุ้มครองแม่ชี	คณะกรรมการ บทบาทแม่ชีให้เด่นชัด และเชิญประธาน และเลขานุการ คณะกรรมการสถาบัน แม่ชีไทย 2536 มาร่วมประชุมเพื่อ แสดงความคิดเห็น และมอบให้ นายประเทือง เครือหงส์ และ นายวรเดช อมรรวิพัฒน์ ไปศึกษา	

ลำดับที่	วัน เดือน ปี	ผู้จัด	ผลการพิจารณา	หมายเหตุ
12.	14 ต.ค. 36	พิจารณาและเตรียมการจัดสัมมนา "องค์กรมุสลิมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต"	<p>และหาแนวทางแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ของ แม่ชีต่อไป</p> <p>คณะกรรมการมีมติ ตั้งอนุกรรมการ เพื่อดำเนินหาข้อ เท็จจริง และประสาน งานและคณะอนุกรร- มาธิการ ได้จัดประชุม สัมมนา ระหว่างวันที่ 30 เมษายน - 2 พฤษภาคม 2537 พร้อมทั้งเสนอรายงาน สรุปผลต่อคณะกรรมา ธิการ ในวันที่ 19 กรกฎาคม 2537</p>	

ลำดับที่	วัน เดือน ปี	ญัตติ	ผลการพิจารณา	หมายเหตุ
13.	2 พ.ย. 36	พิจารณาเรื่อง การ ติดตามคดีฆาตกรรม พระสงฆ์ - ฆราวาส ที่รัฐอริโซน่า ประเทศ สหรัฐอเมริกา	คณะกรรมการ มีมติให้เชิญผู้แทน กระทรวงการต่าง ประเทศ พร้อมทั้ง กษัตริย์ของคณะ ลูกขุนและอธิบดีกรม การศาสนามาร่วม ประชุมเพื่อแสดง ความคิดเห็นต่อไป และคณะกรรมการ จะมีหนังสือไปยังผู้ที่ เกี่ยวข้องต่อกดีเพื่อ ให้ได้รับการพิจารณา อย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม และชัดเจน	
14.	2 พ.ย. 36	พิจารณาเรื่องผล กระทบต่อเยาวชนไทย กรณี "มาดอนน่า" จะ	คณะกรรมการมีมติ ให้กรรมการ ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ	

ลำดับที่	วัน เดือน ปี	ญัตติ	ผลการพิจารณา	หมายเหตุ
		<p>เดินทางมาเปิดการ แสดงคอนเสิร์ต ใน ประเทศไทย</p>	<p>นักวิชาการ เลข านุการประจำคณะ กรรมธิการ เข้าชม เทปบันทึกภาพการ แสดงคอนเสิร์ตของ มาคองน่า เพื่อเป็น ข้อมูลในการพิจารณา</p>	
15.	11 ม.ค. 37	<p>พิจารณาศึกษาราย ละเอียดโครงการ จัดประชุม สมัชชา "ศิลปินกับการอนุรักษ์ และส่งเสริมศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ไทย"</p>	<p>คณะกรรมการมีมติ แต่งตั้งคณะอนุกรรมา ธิการ เพื่อศึกษาราย ละเอียดโดยมี นายบุญเสริม ถาวรกุล เป็น ประธานคณะ อนุกรรมการ</p>	

ลำดับที่	วัน เดือน ปี	ญัตติ	ผลการพิจารณา	หมายเหตุ
16.	18 ม.ค. 37	พิจารณาเรื่อง การ ดำเนินการด้านศาสนา ของกองทัพเรือ และ กองทัพอากาศ	คณะกรรมการ มี ความเห็นว่างานของ อนุศาสนาจารย์เป็น เรื่องสำคัญสมควรจะ มีการจัดตั้ง ในหน่วย งานต่าง ๆ และช่วย กันริเริ่มประชาสัมพันธ์ ให้โรงเรียนต่าง ๆ ปลูกฝังให้เยาวชน ของชาติยึดหลักแนว คำสอนพุทธศาสนา	
17.	1 ก.พ. 37	พิจารณาเรื่อง วัฒนธรรมทาง การเมือง	คณะกรรมการมีมติ ตั้งอนุกรรมการ จัดประชุมสัมมนาการ สืบสานพัฒนาวัฒนธรรม ทางการเมือง	

ลำดับที่	วัน เดือน ปี	ญัตติ	ผลการพิจารณา	หมายเหตุ
18.	8 มี.ค. 37	<p>พิจารณาเรื่องการคัดค้านอย่างรุนแรงต่อหนังสือพิมพ์ "ผู้จัดการรายวัน" ซึ่งพิมพ์ประกาศลบหลู่ต่อพระพุทธศาสนา และนายวสันต์ สิทธิเขตต์ ผู้วาดภาพ</p>	<p>คณะกรรมการมิมติมอบหมายให้นายประเทือง เครือหงส์ เลขานุการประจำคณะกรรมการดำเนินการประสานงานกับ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อรวบรวมบทบัญญัติของกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพระศาสนาเพื่อหาแนวทางเสนอรัฐบาลต่อไป</p>	
19.	7 มี.ย. 37	<p>พิจารณา "ขอให้สำนักสงฆ์หรือที่พักสงฆ์ที่ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้รับกรรมสิทธิ์ในที่ดิน</p>	<p>คณะกรรมการมิมติตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อศึกษาเรื่องนี้</p>	

ลำดับที่	วัน เดือน ปี	ญัตติ	ผลการพิจารณา	หมายเหตุ
20.	7 มิ.ย. 37	พิจารณา "โครงการ พัฒนาเด็กวัยก่อนเกณฑ์ ในวัด"	คณะกรรมการมามีมติ ดังนี้ ผู้ปฏิบัติงานไม่ ทราบข้อมูลที่แท้จริง จึงเห็นสมควรได้มี การชี้แจงเหตุผล ต่อกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ดังกล่าว	

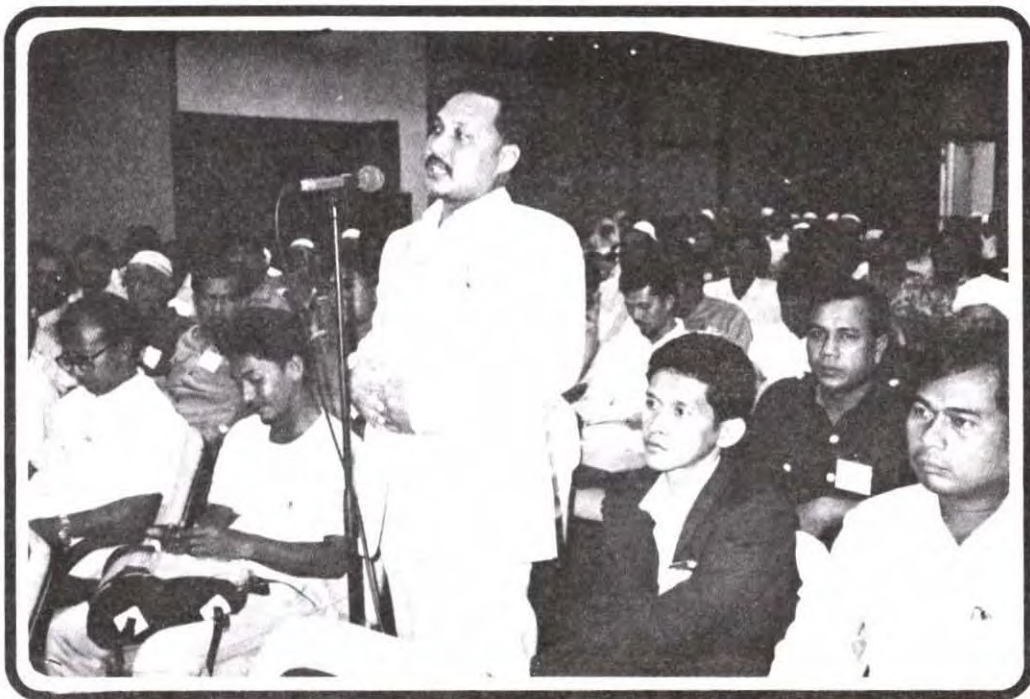
การจัดประชุม และการจัดสัมมนา

การจัดสัมมนาเรื่อง “พระพุทธศาสนากับการพัฒนาสังคม”
ระหว่างวันที่ 1-2 มีนาคม 2536 ณ ห้องประชุมรัฐสภา

การจัดสัมมนาเรื่อง "บทบาทขององค์กรมุสลิมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต" ระหว่างวันที่ 30 เมษายน - 2 พฤษภาคม 2537 ณ อาคารรัฐสภา 2

จัดสัมมนาเรื่อง “บทบาทของศิลปินต่อศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมไทย” ระหว่างวันที่ 16-17 พฤษภาคม 2537
ณ อาคารรัฐสภา 2

คณะกรรมการบริหารฯ ร่วมกับสภาสังฆมณฑลสงเคราะห์แห่งประเทศไทยฯ พุทธสมาคมแห่งประเทศไทยฯ และสภาชาวพุทธธิกสมาคมแห่งชาติฯ จัดประชุมสัมมนาเรื่อง "พระพุทธศาสนาในฐานะศาสนาประจำชาติ" 9 ตุลาคม 2537 ณ อาคารรัฐสภา 2

คณะกรรมการฯ ร่วมกับมูลนิธิสื่อสร้างสวรรค์ จัดประชุมและสัมมนา
เรื่อง "สื่อมวลชนกับการสืบสานวัฒนธรรมไทย"
ในวันที่ 29 ตุลาคม 2537 ณ อาคารรัฐสภา 2

ครั้งที่ 1

จัดประชุมสมาชิกราชบัณฑิต เรื่อง "พระพุทธศาสนากับการพัฒนาสังคม"

ระหว่างวันที่ 8-9 เมษายน 2536 ณ ห้องประชุมรัฐสภา อาคารรัฐสภา 1

องค์กรที่ร่วมจัดสัมมนา

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร ร่วมกับสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ และพุทธสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากศาสนาเป็นสถาบันที่สำคัญคู่กับสถาบันชาติ และพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันหลักที่สำคัญที่ช่วยทำให้เกิดความมั่นคงของชาติ โดยพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ทรงเป็นพุทธมามกะ ได้ทรงทำนุบำรุงรักษาพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองมาโดยตลอด

พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานที่สำคัญของศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของไทย ได้สร้างเอกลักษณ์และคุณธรรมอันดีให้แก่คนไทย เช่น ความเมตตากรุณา ความกตัญญูกตเวที ความสุภาพอ่อนโยน การประนีประนอมกัน และเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บ้านเมืองของเราดำรงความเป็นเอกราช มีความปลอดภัย และสงบสุขมาจนทุกวันนี้ ในปัจจุบันนี้ภาวะเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้ทำให้คนเราหันห่างศาสนาขาดความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับศาสนพิธีและคำสอนทางศาสนา จึงเกิดการเบียดเบียนกันมากยิ่งขึ้นและก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมที่มีความรุนแรงมากขึ้น

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร ร่วมกับสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ และพุทธสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ จึงเห็นควรจัดการประชุมสัมมนา ในหัวข้อเรื่องดังกล่าวขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อร่วมกันพิจารณาสถานการณ์และความมั่นคงของพระพุทธศาสนา
2. เพื่อให้พระพุทธศาสนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากยิ่งขึ้น
3. เพื่อช่วยบำรุงพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองและสถิตสถาพรเป็นศาสนาประจำชาติไทย คู่กับสถาบันชาติ และสถาบันพระมหากษัตริย์ตลอดไป
4. เพื่อพิจารณาจัดทำแผนทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนา

ผลสรุปของการจัดประชุมสัมมนา

ได้สรุปแผนทำนุบำรุงและส่งเสริมพระพุทธศาสนา ได้เป็นผลสำเร็จซึ่งได้รายงานต่อสภาผู้แทนราษฎรและเสนอแผนให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเร่งรัดดำเนินการ

ครั้งที่ 2

จัดประชุมสมัชชาแห่งชาติ เรื่อง“ทิศทางการศิลปะและวัฒนธรรมไทย”

ระหว่างวันที่ 16-17 สิงหาคม 2536 ณ ห้องประชุมรัฐสภา อาคารรัฐสภา 1

องค์กรที่ร่วมจัดสัมมนา

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

หลักการและเหตุผล

ศิลปะ คือ มรดกที่คนรุ่นหนึ่งสร้างไว้ให้กับคนอีกรุ่นหนึ่งด้วยความภาคภูมิใจศิลปะเป็นสิ่งที่เราอารมณ์ สามารถรับเข้าสู่อารมณ์ความรู้สึกทางประสาทสัมผัสต่าง ๆ เช่น ตา และหู ศิลปะสามารถขยายออกเป็นส่วนใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท คือ ศิลปะบริสุทธิ์ และศิลปะประยุกต์ จากการพัฒนารูปแบบของงานศิลปะผนวกกับความคิดของมนุษย์ ศิลปะเริ่มเข้ามามีบทบาทต่อชุมชนและสังคม ความคิดที่ผ่านศิลปะที่ปรากฏให้เห็นอยู่ไม่ว่าจะเป็นผลงานจิตรกรรมก็ดี

ประติมากรรมก็ดีเหล่านี้ล้วนมีส่วนช่วยให้เกิดปฏิกิริยา หรือการปฏิรูปในสังคมขึ้นได้ความคิดที่แอบแฝงมาในด้านศิลปะนับเป็นสิ่งสำคัญ และมีอิทธิพลอย่างรุนแรงอย่างไรก็ดีศิลปะนับเป็นมรดกทางสังคมที่สั่งสม สืบทอด และหล่อหลอมให้ประเทศชาติเกิดความรู้ ความเข้าใจ และหวงแหนที่จะผดุงให้สืบไป

วัฒนธรรม หมายถึง ความเจริญงอกงาม ซึ่งเป็นผลจากระบบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสังคม และมนุษย์กับธรรมชาติ จำแนกออกเป็น 3 ด้าน คือจิตใจ สังคม และวัตถุมีการสั่งสมและสืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง จากสังคมหนึ่งไปยังอีกสังคมหนึ่งจนกลายเป็นแบบแผนพฤติกรรมและเป็นวิถีชีวิตในสังคม ซึ่งช่วยให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตร่วมกันได้อย่างมีสันติภาพและอิสรภาพ อันเป็นฐานแห่งอารยธรรมของมนุษยชาติ

ไทยเป็นชาติที่มีความเจริญรุ่งเรืองทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมมาเป็นเวลาช้านานศิลปะและวัฒนธรรมไทยถูกเปลี่ยนแปลงปรับให้เข้ากับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพจนเป็นเหตุให้ประเทศชาติครองความเป็นเอกราชมาจนถึงปัจจุบัน

มรดกทางวัฒนธรรมฝังจมอยู่ในดิน ใต้น้ำและในเมืองที่เป็นหลักฐานยืนยันว่ามีคนที่อาศัยในแผ่นดินไทยในอดีตมาตั้งแต่ก่อนยุคประวัติศาสตร์ สืบมาจนถึงปัจจุบันนั้น มากกว่าหมื่นปี ถูกทอดทิ้งโดยปราศจากการผดุงรักษา ทั้งๆ ที่เป็นหลักฐานสำคัญที่แสดงให้เห็นพัฒนาการ และรากเหง้าของศิลปวัฒนธรรมในชั้นหลังมรดกทางศิลปวัฒนธรรมเหล่านั้นคือ หลักฐานที่หมายถึง วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจของประชาชนในอดีตที่แสดงถึงภูมิปัญญาพัฒนาการและความเกี่ยวข้องผูกพันของชนเผ่าต่าง ๆ ที่อาศัยในแผ่นดินเป็นรากเหง้าของความเป็นไทยในปัจจุบัน

หลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ พ.ศ. 2475 วัง และวัดได้ลดบทบาททางด้านศิลปะและวัฒนธรรมลงเป็นอันมาก บ้านเมืองเริ่มมีการจัดตั้งรัฐบาลขึ้นมาบริหารประเทศจนกลายเป็นองค์กรที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน นับแต่เปิดประเทศปรับปรุงประเทศให้ทันสมัยและเดินเข้าสู่ยุค “พัฒนา” ตั้งแต่ พ.ศ. 2500 เป็นลำดับมา คุณภาพระหว่างคน-สังคม-สิ่งแวดล้อม ได้สูญหายไป สังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วตามกระแสการพัฒนาสมัยใหม่ของโลก ในที่สุดเกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคมเกิดความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศวิทยา การละเลยเพิกเฉยกับศาสนธรรม

ที่อยู่ในวัฒนธรรม การทอดทิ้งละเว้นการนำ “ภูมิปัญญาของประชาชน” ซึ่งเป็นเจ้าของศิลปะ วัฒนธรรมเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะด้านมาแก้ปัญหาต่าง ๆ นอกจากนี้บทบาทของ สถาบันสำคัญในสังคมไทยก็สูญเสีและล่มสลายไปเป็นจำนวนมาก

ผลของการพัฒนาประเทศ ซึ่งสร้างความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมดังกล่าว ข้างต้น กรอบและบทบาทของสถาบันสำคัญที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดงานด้านศิลปะและวัฒนธรรม ไม่ปรับให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพหลายประการ อาทิ

- การหลั่งไหลแรงงานวัยฉกรรจ์ออกจากชนบท หรือภาคเกษตรกรรมเข้าไปทำงานในเมือง หรือภาคอุตสาหกรรมและการบริการเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี ก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น ชุมชนแออัด ลักขโมย ยาเสพติด กดขี่แรงงานเด็กและสตรี เป็นต้น
- ศักยภาพในการพัฒนา และการพึ่งตนเองของชนบทหรือภาคเกษตรกรรมลดน้อยลง เมื่อเปรียบเทียบกับเมืองหรือภาคอุตสาหกรรม ทั้งนี้เป็นเพราะภาคชนบทขาดแรงงาน ในการพัฒนา ภูมิปัญญาชาวบ้านสูญเสียไปชนบทต้องพึ่งพาภายนอกอยู่ตลอดเวลา
- การเปลี่ยนแปลงทางความคิดเห็น ค่านิยม ความเชื่อของคนไทยเป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยเปลี่ยนค่านิยม ความเชื่อ เป็นแบบสังคมอุตสาหกรรม กล่าวคือ ค่านิยมเน้นความสำเร็จส่วนบุคคล การแข่งขันเน้นสะสมวัตถุ และมุ่งบริโภคนิยม เป็นต้น
- คนไทยมีจำนวนไม่น้อยที่ขาดความรู้ความเข้าใจในแก่นแท้ทางศาสนา ซึ่งนำไปสู่การ ประพฤติปฏิบัติที่เบี่ยงเบนจากหลักจริยธรรมที่ควรจะเป็น
- ผลงานศิลปะของไทยแขนงต่าง ๆ ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญยิ่งถูกละเลย ไม่ได้รับการเอาใจใส่ในการอนุรักษ์ และส่งเสริมจากภาครัฐบาลและเอกชน รวมทั้ง ประชาชนเท่าที่ควร จึงมักจะถูกใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาผลประโยชน์อย่างน่าเป็นห่วง ดังนั้น เมื่อศิลปะและวัฒนธรรมเป็นเรื่องของชีวิตคนในสังคม ทำอย่างไรจะให้งาน วัฒนธรรมเป็นงานที่หลุดพ้นจากระบบอำนาจนิยมไปสู่กระแสวัฒนธรรมการพัฒนาที่เป็นไป ในแนวทางของเสรีภาพทางวัฒนธรรม ให้ศิลปะวัฒนธรรมเป็นสิ่งช่วยปรับสมดุลระหว่างจิตใจ และวัตถุระหว่างเมืองกับชนบทมีการเกาะเกี่ยวเชื่อมโยงของสถาบันต่าง ๆ เพื่อให้สังคมมีสันติสุข นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน การทำงานให้ได้ผลจึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกคน ทุกหมู่

ทุกเหล่า ซึ่งตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องให้ชี้แนวทางในการรักษา ส่งเสริม และ พัฒนาวัฒนธรรม พ.ศ. 2529 กำหนดว่า “ การดำเนินงานวัฒนธรรมเป็นภาระหน้าที่ของ ประชาชนทุกคน รวมทั้งองค์กรของรัฐและองค์กรของเอกชน อันได้แก่ สมาคมมูลนิธิ ศาสน สถาน และบริษัทห้างร้านต่าง ๆ เป็นไปตามนโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ ข้อ 5 ที่กำหนดให้มิ การระดมสรรพกำลังทั้งจากภาครัฐและเอกชน เพื่อรักษาและส่งเสริมวัฒนธรรมให้มั่นคงเป็น พื้นฐานของการดำเนินชีวิตของประชาชนตลอดจนร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม”

จากการสรุปปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ระยะที่ 6 ได้ผลเช่นเดียวกับการวิเคราะห์สรุปสภาพและปัญหาด้านศิลปะและ วัฒนธรรมประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ และคาดว่าจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นในห้วงเวลาของแผน พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 กล่าวคือ การดำเนินงานด้านศิลปะและวัฒนธรรม ของชาติ ยังไม่ได้ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชนและองค์กรเอกชนในท้องถิ่นต่าง ๆ เช่น สภาตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัคร ชมรม คณะสงฆ์ สมาคม มูลนิธิ บริษัท ห้างร้าน และอื่น ๆ ได้เข้าใจ เกิดความสำนึก ตระหนัก และเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านศิลปะ และวัฒนธรรมอย่างจริงจัง ซึ่งประชาชนและองค์กรเอกชนเหล่านี้ล้วนเป็นกำลังสำคัญในการ ดำเนินงานด้านศิลปะและวัฒนธรรมของชาติทั้งสิ้น

ดังนั้น เพื่อเป็นการทบทวนการดำเนินงานด้านศิลปะและวัฒนธรรมของประเทศไทย คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องจัดให้มีการประชุมสมัชชาศิลปะวัฒนธรรมไทย เรื่อง “ทิศทางศิลปะและวัฒนธรรมไทย” ขึ้น เพื่อระดมความคิดสร้างสรรค์ และกระตุ้นให้บุคคลที่เกี่ยวข้องเข้ามาเสนอความคิดในการ ดำเนินงาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อกระตุ้นให้รัฐบาลและบุคคลทุกระดับในชาติได้เห็นความสำคัญ และให้ความ สนใจในอันที่จะร่วมมือดำเนินงานด้านศิลปะและวัฒนธรรม เรื่องการวิจัย อนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนา ถ่ายทอด ส่งเสริมกิจกรรม เสริมสร้างเอกลักษณ์ การแลกเปลี่ยน

- วัฒนธรรม รวมทั้งการจัดการด้วย
2. เพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานด้านศิลปะและวัฒนธรรมได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวาง
  3. เพื่อให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เห็นความสำคัญของการใช้มิติวัฒนธรรมในการพัฒนา และการแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ ในสังคมไทยอันจะมีส่วนเสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรมทางการเมือง
  4. เพื่อให้มีแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินงานด้านศิลปะและวัฒนธรรมในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระหว่างประเทศ
  5. เพื่อให้สื่อมวลชนได้เข้าใจบทบาทในอันที่จะให้การสนับสนุน ส่งเสริม และเผยแพร่ งานวัฒนธรรมให้กว้างขวางขึ้น

ผลสรุปของการจัดประชุมสัมมนา

ได้จัดทำสรุปและวิเคราะห์ผลการประชุมสัมมนา ซึ่งได้เตรียมรายงานสภาผู้แทนราษฎร สรุปประกาศปฏิญญา และคำประกาศสัมมนาของผลการประชุมเสนอต่อผู้เข้าร่วมประชุม และได้จัดประชุมสัมมนาในระดับชาติที่เป็นผลสรุปต่อเนื่องจากผลการประชุมสัมมนา

ครั้งที่ 3

จัดประชุมสัมมนาในระดับชาติ เรื่อง “บทบาทขององค์กรมุสลิมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต”

ระหว่างวันเสาร์ที่ 30 เมษายน - วันจันทร์ที่ 2 พฤษภาคม 2537

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข 213-216 ชั้น 2 อาคารรัฐสภา 2

องค์กรที่ร่วมจัดสัมมนา

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร ร่วมกับองค์กร

มุสลิมภาครัฐบาลและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ให้เสรีภาพในการนับถือศาสนา และองค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของไทยก็ดำรงพระองค์ในฐานะองค์อัครศาสนูปถัมภก ทรงบำรุงดูแลทุกศาสนา

ชาวไทยมุสลิม คือ ชาวไทยผู้นับถือศาสนาอิสลาม เป็นกลุ่มชนที่มีจำนวนมากเป็นอันดับสองของประเทศ เมื่อนมองในแง่การนับถือศาสนา และกลุ่มชาวไทยมุสลิมนั้นเป็นประชาคมที่มีลักษณะเฉพาะตน ทั้งทางด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ศิลปะวัฒนธรรม ซึ่งแตกต่างจากประชาคมอื่นทั่วไปด้วย เหตุที่ประชาคมนี้เป็นประชาคมหนึ่งของสังคมไทย สภาพความเป็นอยู่และความเปลี่ยนแปลงของประชาคมกลุ่มนี้ไม่ว่าในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม หรือด้านอื่นใดก็ตาม ย่อมมีผลเกี่ยวเนื่องกระทบถึงกันกับสังคมไทยโดยรวม และย่อมสะท้อนให้เห็นถึงสภาพของสังคมไทยโดยรวมเช่นกัน

ในสังคมมุสลิมมีองค์กรเป็นจำนวนมากและหลากหลายที่มีบทบาทในการพัฒนาสังคม แต่ก็มีข้อเท็จจริงอยู่ประการหนึ่งว่า ถึงแม้้องค์กรมุสลิมที่มีอยู่อย่างหลากหลายในปัจจุบันจะทำหน้าที่ โดยมุ่งหวังจะพัฒนาประชาคมของคนและสังคมโดยรวมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี แต่อะไรคือ “คุณภาพชีวิต” ของมุสลิมก็อาจมีความหมายเฉพาะตนตามรากฐาน ความเชื่อ และค่านิยมทางศาสนา ซึ่งอาจจะสอดคล้องและแตกต่างจากความหมายของคุณภาพชีวิตในทัศนะอื่น นอกจากนั้นก็ยังเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในสังคมมุสลิมว่าการพัฒนาบางอย่างนั้นยังไม่อยู่ในระดับอันเป็นที่น่าพอใจประมาณจำนวนมหาศาลที่หุ้มนลงไป เพื่อการสร้างศาสนสถาน ศาสนวัตถุ แต่ละเลยเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นในทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย การพัฒนาอาชีพ และการเรียนรู้วิชาการสมัยใหม่ตลอดจนการปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง นักวิชาการมุสลิมจำนวนมากในปัจจุบันเห็นว่าการด้อยคุณภาพชีวิตหลาย ๆ ด้านของสังคมมุสลิมมิใช่เพราะศาสนาเป็นอุปสรรคและมีสาเหตุว่า ประชาคมมุสลิมขาดคำสอนในเรื่องเหล่านี้ แต่เพราะมุสลิมไม่นำคำสอนในเรื่องเหล่านี้มาปฏิบัติอย่าง

ครบถ้วน และจริงจังต่างหาก ถึงแม้มุสลิมจะยอมรับร่วมกันว่าศาสนาเป็นแกนกลางของการพัฒนาคุณภาพชีวิต ศาสนาได้ให้สารัตถะสำคัญเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตและจะเป็นมูลฐานของการพัฒนาคุณภาพชีวิตในทุกด้านก็ตาม

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร ได้เล็งเห็นและเข้าใจปัญหาดังกล่าวดี และเห็นว่าประชาคมมุสลิมเป็นประชาคมที่มีทรัพยากรบุคคลอย่างเพียงพอ มีคำสอนทางศาสนาอันมีคุณค่ายิ่ง มีศิลปะวัฒนธรรมอันควรหวงแหนรักษา ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาคมมุสลิม และประเทศชาติโดยส่วนรวม จึงเห็นควรให้จัดสัมมนาองค์กรมุสลิมขึ้น ทั้งนี้เพื่อระดมความคิดและกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้องค์กรมุสลิมได้มีโอกาสระดมความคิดและกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาคมมุสลิมร่วมกัน
2. เพื่อองค์กรมุสลิมได้รับความรู้และวิทยาการสมัยใหม่ ในการพัฒนาองค์กร
3. เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างองค์กรมุสลิม
4. เพื่อให้รัฐบาลได้ทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ

ผลสรุปของการประชุมสัมมนา

ได้จัดทำสรุปรายงานผลการประชุมสัมมนาเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร และมีหนังสือประธานไปยังหน่วยงานและองค์กรมุสลิมต่าง ๆ ทั่วประเทศให้เห็นความสำคัญของวิทยาการสมัยใหม่ที่จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศ

ครั้งที่ 4

จัดประชุมสัมมนาในระดับชาติ เรื่อง “บทบาทของศิลปินต่อศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย”

ระหว่างวันที่ 16-17 พฤษภาคม 2537 ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข 213-216
ชั้น 2 อาคารรัฐสภา 2

องค์กรที่ร่วมจัดสัมมนา

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

หลักการและเหตุผล

โดยที่พิจารณาเห็นว่า ศิลปินเป็นผู้สร้างสรรค์มีบทบาทต่อชีวิตความเป็นอยู่ ค่านิยม และทัศนคติของคนในสังคมเป็นอย่างมาก การแสดงออกของศิลปินไม่ว่าในรูปแบบใด ๆ ย่อมมีส่วนที่สะท้อนให้เห็นถึงความคิด ความเชื่อ และความศรัทธา ของศิลปินเองในขณะเดียวกัน ก็ส่งผลกระทบต่อความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และโน้มน้าวความศรัทธาแก่ประชาชนในสังคม การรับรู้ของประชาชนที่มีต่อการแสดงออกของศิลปิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งศิลปินนักแสดงจะกระจายไปในวงกว้างและรวดเร็วโดยประสมกลมกลืนกับสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ เทป วีดีโอ วารสาร และสิ่งพิมพ์ ล้วนช่วยเร่งกระตุ้นให้การแสดงออกนั้นก็ช่วยจรรโลงและสร้างสรรค์สังคมให้ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม เมื่อยอมรับว่าศิลปินมีบทบาทและมีอิทธิพล เช่นนี้ การสร้างทัศนคติที่ถูกต้องให้แก่ศิลปินต่อศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ย่อมทำให้เกิดผลที่ดียิ่งในสังคม การให้ความสำคัญและยกย่อง ตลอดจนการสนับสนุนศิลปินให้มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาของประเทศชาติในด้านของศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมจะช่วยให้เกิดผลในการสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมเป็นอย่างยิ่ง

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร ได้เล็งเห็นถึง

ความสำคัญและความจำเป็นดังกล่าว จึงร่วมกับส่วนราชการและภาคเอกชนจัดให้มีการประชุมสัมมนาศิลปินโดยเฉพาะอย่างยิ่งศิลปินนักแสดงและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อรณรงค์ให้ศิลปินเข้ามามีบทบาทในการอนุรักษ์ ส่งเสริม และเผยแพร่ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมอันดีงามไว้ รวมทั้งกระตุ้นเตือนและระดมความคิดจากบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาหาทางปรับปรุงการดำเนินงานดังกล่าวต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อกระตุ้นเตือนให้รัฐบาลและศิลปินแต่ละสาขาอาชีพได้เห็นความสำคัญให้ความสำคัญ และปลูกจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมของชาติ ร่วมกันในส่วนที่จะรับการส่งเสริมและสนับสนุนต่อไป
2. เพื่อให้ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และศิลปิน แต่ละสาขาอาชีพได้มาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกันอย่างกว้างขวาง
3. เพื่อให้ทางราชการ ภาคเอกชน และสื่อมวลชน ได้ให้ความสำคัญให้ความช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมการรวมกลุ่ม การเผยแพร่และการดำเนินงานของศิลปินต่อศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมของชาติมากขึ้น
4. เพื่อให้ประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบบทบาทของศิลปินที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในสังคม โดยอาศัยหลักการของศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย

ผลสรุปของการจัดประชุมสัมมนา

1. คณะกรรมาธิการได้จัดทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังหน่วยราชการต่าง ๆ ให้เห็นความสำคัญของศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย เห็นควรมีสื่อและนโยบายการถ่ายทอดงานทางด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมให้ชัดเจน และเหมาะสม นอกจากนั้นในส่วนราชการที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียนการสอน เช่น กระทรวงศึกษาธิการ หรือทบวงมหาวิทยาลัย ควรจะเพิ่มการเรียนการสอนวิชาศีลธรรม ศิลปะ และวัฒนธรรมของไทยให้มากขึ้น โดยอาจจะสอดแทรก

ในวิชาที่เรียนเท่าที่จะเป็นไปได้

2. คณะกรรมการฯ ได้จัดทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานที่ศิลปินแขนงต่าง ๆ สังกัดประจำให้เห็นความสำคัญของงานด้านดังกล่าว และขอความร่วมมือให้ศิลปินเหล่านั้น ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการที่จะช่วยอนุรักษ์และส่งเสริมงานทางด้านศาสนา ศิลปะและ วัฒนธรรมไทย

ครั้งที่ 5

จัดประชุมสัมมนาระดับชาติ เรื่อง “การสืบสานและพัฒนาวัฒนธรรม ทางการเมืองไทย”

ระหว่างวันที่ 19-20 กันยายน 2537 ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข 213-216
ชั้น 2 อาคารรัฐสภา 2

องค์กรที่ร่วมจัดสัมมนา

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร ร่วมกับสำนักงาน
คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

หลักการและเหตุผล

ประวัติศาสตร์ชนชาติไทยบ่งบอกวิวัฒนาการของสังคมไทย ทั้งในด้านเศรษฐกิจ
การเมือง การปกครอง สังคม และวัฒนธรรมที่ผ่านมาเป็นระยะตามยุคสมัย ความเหมาะสม
กลมกลืนในด้านต่าง ๆ ของสังคมไทย ได้สร้างรากฐานอันมั่นคงให้กับบ้านเมืองตลอดมา โดย
เฉพาะอย่างยิ่ง คือองค์ประกอบด้านวัฒนธรรมเป็นตัวเชื่อมสำคัญที่ทำให้ปัจจัยด้านอื่น ๆ ร้อยรัด
ผูกพันกันอย่างเหนียวแน่นเป็นปึกแผ่นตราบจนปัจจุบัน

ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ที่กำลังเชี่ยวกรากในขณะนี้ สภาวะการเมืองของไทยมีทั้ง
แบบแผนและพฤติกรรมที่ตึงงาม ควรค่าแก่การถ่ายทอดสืบสานสู่ชนรุ่นหลัง แต่ในขณะเดียวกัน

ก็ปรากฏพฤติกรรมทางการเมือง การปกครอง บางอย่างของบุคคลบางกลุ่มบางคนที่กำลัง เบี่ยงเบนออกนอกกลุ่มนอกทาง นับเป็นมลภาวะทางการเมืองที่กำลังแพร่ระบาดอย่างกว้างขวาง และรวดเร็ว หากปล่อยให้สถานการณ์เช่นนี้ขยายตัวอีกต่อไป จะกลายเป็นภัยอันตรายอย่างใหญ่หลวง ที่สามารถสร้างความเหมาะสมให้แก่บ้านเมือง

วัฒนธรรมทางการเมืองของสังคมไทยในปัจจุบันจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูขัดเกลาและพัฒนาให้สอดคล้องกับสังคมโลกสมัยใหม่ คนไทยทุกคนต้องร่วมมือร่วมใจกันสถาปนาวัฒนธรรมประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นองค์ประมุข ให้ยั่งยืนมั่นคง กู้บ้านเมืองสืบไปชั่วกาลนาน

ดังนั้น คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องจัดทำโครงการสืบสาน และพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองของไทยขึ้น เนื่องในปรีดงศ์วัฒนธรรมไทยเพื่อถ่ายทอดสืบต่อแบบแผนและพฤติกรรมทางการเมืองอันพึงประสงค์ และเพื่อระดมสมองและระดมสรรพกำลังจากทุก ๆ ฝ่ายช่วยกันพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองของไทยให้เจริญก้าวหน้ามั่นคง เป็นหลักชัยในการปกครองบริหารบ้านเมืองสืบไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อระดมความคิดเห็นจากฝ่ายต่าง ๆ ในการจัดสรรพฤติกรรมทางการเมืองอันพึงประสงค์ของสังคมไทย
2. เพื่อแสวงหาแนวทาง และรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับเผยแพร่ และพัฒนาประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นองค์พระประมุข
3. เพื่อพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมไทยให้สืบสานต่อไป
4. เพื่อให้วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นรากฐานสำคัญของการเสริมสร้างความมั่นคงของความเป็นไทยสืบไป

ผลสรุปของการจัดประชุมสัมมนา

คณะกรรมการฯ ได้จัดทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังรัฐบาล และหน่วยงานของภาคเอกชน ต่าง ๆ ให้เห็นความสำคัญของสถาบันครอบครัว ซึ่งครอบครัวต่าง ๆ ควรจะมีการปลูกฝังแนวคิดและแนวทางประชาธิปไตยภายในครอบครัวให้มากยิ่งขึ้น รัฐบาลควรส่งเสริมการศึกษาให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วทั้งประเทศและในขณะเดียวกัน วัด หรือศาสนสถานต่าง ๆ ควรเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ศีลธรรม และวัฒนธรรมทางการเมือง นอกจากนี้รัฐควรที่จะส่งเสริมการกระจายรายได้สู่ชนบทให้มากขึ้น เพื่อลดปัญหาการซื้อเสียง อันเนื่องมาจากปัญหาปากท้องประชาชนอีกทั้งสื่อมวลชนต่าง ๆ ควรที่จะตระหนักในบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบต่อประชาชน สังคม และประเทศชาติเป็นสำคัญเท่า ๆ กับผลประโยชน์ที่ตนเองต้องการ

ครั้งที่ 6

จัดประชุมสัมมนาระดับชาติ เรื่อง “พระพุทธศาสนาในฐานะศาสนาประจำชาติ”

วันจันทร์ที่ 10 ตุลาคม 2537 ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข 213-216
ชั้น 2 อาคารรัฐสภา 2

องค์กรที่ร่วมจัดสัมมนา

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร ร่วมกับสภาสังกมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ พุทธสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์และสภาอุปัชฌาย์พุทธิกสมาคมแห่งชาติในพระบรมราชูปถัมภ์

หลักการและเหตุผล

สภาสังกมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยฯ พุทธสมาคมแห่งประเทศไทยฯ และสภาอุปัชฌาย์พุทธิกสมาคมแห่งชาติฯ ได้จัดให้มีการสัมมนาเรื่อง “จิตสำนึกของชาวพุทธเกี่ยวกับพระพุทธ

ศาสนา ในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ” ในวันที่ 1 กันยายน 2537 ณ โรงแรมรอยัลริเวอร์ โดยในการสัมมนานั้นที่ประชุมมีมติเห็นชอบปฏิญญาของชาวพุทธ ในการทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนา และแนวทางการรณรงค์ให้มีการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญว่า “พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ”

โดยที่รัฐสภาจะมีการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในวันที่ 13 ตุลาคม 2537 คณะกรรมาธิการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร ร่วมกับสภาสังกมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยฯ พุทธสมาคมแห่งประเทศไทยฯ พุทธสมาคมแห่งประเทศไทยฯ และสภายวพุทธิกสมาคมแห่งชาติฯ จึงเห็นสมควรจัดให้มีการสัมมนาเรื่อง “พระพุทธศาสนาในฐานะศาสนาประจำชาติ”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างจิตสำนึกของชาวพุทธเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ
2. เพื่อพิจารณาแนวทางการดำเนินงาน ตามปฏิญญาของชาวพุทธ ในการทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนา
3. เพื่อรณรงค์ให้มีการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญว่า “พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ”

ผลสรุปของการจัดประชุมสัมมนา

คณะกรรมการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้เร่งรัดการดำเนินงานตาม “ปฏิญญาของชาวพุทธในการส่งเสริมทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา” อย่างจริงจัง และต่อเนื่องเพื่อให้พุทธมามกะได้เห็นความสำคัญและความจำเป็นที่ควรจรรู้และเข้าใจหลักธรรมของพระพุทธศาสนา และนำเอาหลักธรรมไปใช้ปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน รู้จักแก้ปัญหา และปรับปรุงกิจการต่าง ๆ ทั้งในด้านส่วนตัว สังคม และประเทศชาติอย่างจริงจัง

ครั้งที่ 7

จัดประชุมสัมมนา เรื่อง “สื่อมวลชนกับการสืบสานวัฒนธรรมไทย”

วันเสาร์ที่ 29 ตุลาคม 2537 ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข 213-216 ชั้น 2

อาคารรัฐสภา 2

องค์กรที่ร่วมจัดสัมมนา

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร ร่วมกับส่วนราชการและมูลนิธิ “สื่อสร้างสรรค์”

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันระบบข่าวสาร และการติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็วกระแสนวัตกรรมต่าง ๆ จึงหลั่งไหลเข้ามาสู่สังคมไทย จนเป็นผลให้มีการรับวัฒนธรรมภายใต้อิทธิพลของความต้องการที่จะทันสมัย ก้าวหน้า โดยขาดการเลือกสรรให้สอดคล้องกับรากฐานของวัฒนธรรม จากภาวะวิกฤตทางวัฒนธรรม ซึ่งประสบอยู่ในขณะนี้ จึงนับเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่สื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ จะต้องมีส่วนร่วมและมีบทบาทในการที่จะผดุง และรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมของชาติ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ประชาชน และเน้นให้เยาวชนของชาติรู้คุณค่าของวัฒนธรรมทั้งของชาติไทยและชาติอื่น ๆ อย่างเหมาะสม

จากภาวะวิกฤตทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติ เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2537 เห็นชอบให้ปี 2537 เป็นปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย โดยมีนโยบายที่จะเร่งรัดประชาสัมพันธ์ จัดกิจกรรม และจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ประชาชนคนไทยเกิดความรู้ ความเข้าใจ ซาบซึ้ง และตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมไทย

ดังนั้น คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และมูลนิธิ “สื่อสร้างสรรค์” จึงได้ร่วมกันจัดสัมมนาขึ้นเพื่อส่งเสริมงานทางด้านการศึกษา ศิลปะและวัฒนธรรม ของชาติให้เจริญยิ่งขึ้นคู่กับชาติไทยสืบไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อระดมความคิดในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเกิดความรู้ ความเข้าใจ งานด้านวัฒนธรรม
2. เพื่อสร้างความสัมพันธ์และกระตุ้นให้สื่อมวลชนเกิดสำนึกในการที่จะช่วยเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ ตลอดจนรณรงค์และส่งเสริมวัฒนธรรมของชาติให้เจริญสืบไป
3. เพื่อให้ประชาชนทั่วไป ตลอดจนเด็กและเยาวชนของชาติ ตระหนักถึงคุณค่าของ วัฒนธรรมไทย และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

ผลสรุปของการจัดประชุมสัมมนา

คณะกรรมการได้จัดทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ ให้ความ สำคัญและตระหนักถึงการเสนอข่าวสารต่าง ๆ ควรจะเป็นไปในแนวทางที่มุ่งจะอนุรักษ์ส่งเสริม วัฒนธรรมของชาติ เพื่อให้เด็กและเยาวชนรุ่นต่อไปได้เข้าใจรู้จักรักหวงแหน และภาคภูมิใจใน วัฒนธรรมของชาติ นอกจากนี้ได้สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสื่อมวลชนกับองค์กรของรัฐ และ ภาคเอกชนในการที่จะร่วมมือกันประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมไทยให้นานาอารยประเทศได้รู้จักและ เข้าใจถึงวัฒนธรรมไทยอย่างแท้จริง

การศึกษาดูงานด้านการศาสนา ศิลปะ
และวัฒนธรรม ภายในประเทศ

คณะกรรมการฯ เดินทางไปตรวจเยี่ยมและประชุมร่วมกับผู้บริหารของมหาวิทยาลัยศิลปากร
เพื่อหาแนวทางการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งโบราณสถาน และวัฒนธรรมของชาติ
ในวันที่ 10 พฤษภาคม 2536 ณ ห้องประชุม มหาวิทยาลัยศิลปากร

คณะกรรมการฯ ศึกษาดูงานด้านศิลปวัฒนธรรม การแสดงท้องถิ่นของจังหวัดสงขลา ยะลา และนราธิวาส
ระหว่างวันที่ 7-9 สิงหาคม 2537

คณะกรรมการฯ ได้ดูงานโครงการธรรมรักษานิเวศน์ ณ. วัดพระบาทน้ำพุ
จ.ลพบุรี ซึ่งเป็นโครงการใช้หลักธรรมรักษาโรคเอดส์

การศึกษางานด้านการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ภายในประเทศ

วันศุกร์ที่ 11 ธันวาคม 2535

- คณะกรรมการได้เดินทางตรวจ
เยี่ยม และรับทราบปัญหาในด้าน
ต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินการ
ทางด้านการส่งเสริมศิลปะและ
วัฒนธรรมของชาติ ณ สำนักงาน
คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

วันศุกร์ที่ 25 ธันวาคม 2535

- คณะกรรมการได้เดินทางเข้า
เฝ้าสมเด็จพระสังฆราชสกลมหา
สังฆปริณายก พระตำหนักวัดบวร -
นิเวศน์วิหาร เพื่อรับฟังโอวาทใน
การปฏิบัติภารกิจที่เกี่ยวข้องกับ
งานทางด้านต่าง ๆ ตามที่สภา
ผู้แทนราษฎรได้มอบหมาย

- เดินทางตรวจเยี่ยมและรับฟังปัญหา
ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย
วัดบวรนิเวศน์วิหาร

- เดินทางตรวจเยี่ยมและรับฟังปัญหา
ต่าง ๆ ของมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์

วันจันทร์ที่ 10 พฤษภาคม 2536

-คณะกรรมการได้เดินทางตรวจ
เยี่ยมและรับฟังปัญหาต่าง ๆ ตลอด
จน ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารของ
มหาวิทยาลัยศิลปากร (วังท่าพระ)

วันเสาร์ที่ 7 - วันจันทร์ที่ 9

สิงหาคม 2536

-คณะกรรมการเดินทางศึกษา
ดูงานด้านการศาสนา ศิลปะและ
วัฒนธรรม ณ จังหวัดสงขลา ยะลาและ
นราธิวาสโดยในการเดินทางดังกล่าว
คณะกรรมการได้เข้าเยี่ยมชมการวะ
ผู้นำทางศาสนาอิสลาม และประชุม
สนทนาเพื่อหาแนวทางการแก้ไข และ
พัฒนาศาสนาอิสลามให้เจริญยิ่ง ๆ ขึ้น
และได้เดินทางเปิดงานศิลปะวัฒนธรรม
ประเพณี 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
จังหวัดนราธิวาส

วันจันทร์ที่ 6 พฤษภาคม 2537

-คณะกรรมการเดินทางไปแสดงข่าว
และเตรียมการจัดประชุมสัมมนา
"บทบาทของศิลปินต่อศาสนา ศิลปะ
และวัฒนธรรมไทย" ณ สำนักงาน
คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

การศึกษาดูงานด้านการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
ในต่างประเทศ

อินเดีย

เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐอินเดียประจำประเทศไทย ส่งคณะกรรมการในโอกาสที่เดินทางไปศึกษาดูงานด้านการ
ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ณ ห้องรับรองพิเศษ การทำอากาศยานแห่งประเทศไทย คณะกรรมการเดินทางดูการ
ก่อสร้างวัดไทยกุสินารามมหาวิหาร

ศรีลังกา

คณะกรรมการฯ เดินทางศึกษาและดูงานทางด้านการพัฒนาและส่งเสริมงานทางด้านการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ณ ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา

สาธารณรัฐเวียดนาม

คณะกรรมการบริหารฯ ประชุมร่วมกับคณะกรรมการวัฒนธรรมการศึกษา เยาวชนและอนุชนของสภาแห่งชาติเวียดนาม เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและหาแนวทางร่วมมือพัฒนา งานทางด้านการศึกษา ศิลปะและวัฒนธรรม

สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์

คณะกรรมการฯ เข้าเยี่ยมคารวะและสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับประธานคณะกรรมการการศึกษาและวัฒนธรรม ของประเทศสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ เมื่อครั้งเดินทางไปศึกษาดูงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

การศึกษาดูงานด้านการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมในต่างประเทศ

ระหว่างวันที่ 16-25 มีนาคม 2536

- คณะกรรมการได้เดินทางไปเพื่อ
ศึกษาดูงานทางด้านการศาสนา
ศิลปะและวัฒนธรรม เข้าเยี่ยมชม
คารวะ และสนทนาแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็นกับผู้บริหารของประเทศ
สาธารณรัฐเกาหลี ญี่ปุ่น และฮ่องกง

ระหว่างวันที่ 19-28 สิงหาคม 2536

- คณะกรรมการได้เดินทางไปเพื่อ
ศึกษาดูงานทางด้านการศาสนา
ศิลปะและวัฒนธรรมตลอดจนเข้า
เยี่ยมชมคารวะ และสนทนาแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็นและแนวทางการ
ร่วมมือในด้านการพัฒนางานทางด้าน
ศิลปะและวัฒนธรรม กับผู้บริหารของ
ประเทศสาธารณรัฐตุรกี สาธารณรัฐ
อาหรับ อียิปต์และสาธารณรัฐเฮเลนิก
(กรีซ)

ระหว่างวันที่ 26 พฤศจิกายน -
4 ธันวาคม 2536

- คณะกรรมการได้เดินทางไปศึกษา
ข้อเท็จจริงกรณีที่มีการฆาตกรรมพระสงฆ์
สามเณร และฆราวาส รวม 9 ศพ
ที่วัดพรหมคุณาราม ณ ประเทศสหรัฐ
อเมริกา ทั้งนี้เนื่องจากคณะกรรมการ
ธิการมีดำริว่าการที่มีการฆาตกรรม

เกิดขึ้นนั้น อาจจะเกี่ยวข้องกับการ
เผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ
ซึ่งจากการเดินทางไปศึกษาข้อเท็จ
จริง ดังกล่าวแล้วจึงได้ข้อสรุปว่าการ
ฆาตกรรมที่เกิดขึ้นนั้นไม่เกี่ยวข้องกั
การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในสหรัฐ
อเมริกาแต่อย่างใดทั้งสิ้น

นอกจากนี้คณะกรรมการได้
มีโอกาสดำเนินการระดมสมาชิก
ผู้ว่าการรัฐอริโซนา และข้าราชการ
ระดับบริหารหลายท่าน เพื่อสนทนา
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแนวทาง
ร่วมมือในการพัฒนางานทางด้านศาสนา
ศิลปะและวัฒนธรรมของประเทศทั้งสอง
ด้วย

ระหว่างวันที่ 20-26 เมษายน 2537

-คณะกรรมการได้มอบหมายให้
นายสุรเชษฐ์ แวอาแซ (กรรมการ)
และนายนิรันดร์ พันทรกิจ (นักวิชาการ
ประจำคณะกรรมการ) เป็นผู้แทนของ
คณะกรรมการเพื่อเดินทางไปร่วม
ประชุมมุสลิมโลก ณ ประเทศสาธารณรัฐ
อินเดีย

ระหว่างวันที่ 20-30 สิงหาคม 2537

- คณะกรรมการได้เดินทางไปศึกษาดูงานด้านการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม และเข้าเยี่ยมชมการวัดเพื่อสนทนาและแลกเปลี่ยนความเห็นตลอดจนหาแนวทางพัฒนางานทางด้านการศาสนา กับผู้บริหารของประเทศสาธารณรัฐอินเดียและราชอาณาจักรเนปาล

ระหว่างวันที่ 30 กันยายน -
5 ตุลาคม 2537

- คณะกรรมการได้เดินทางไปศึกษาดูงานด้านการศาสนา และเข้าเยี่ยมชมการวัดเพื่อสนทนาแลกเปลี่ยนความเห็นและหารือเรื่องแนวทางการส่งเสริมและพัฒนางานด้านการศาสนากับผู้บริหารของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยสังคมนิยมศรีลังกา

ภารกิจของประธานคณะกรรมการธิการการศาสนา
ศิลปะและวัฒนธรรม

ภารกิจของประธานคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
21 มกราคม 2536	09.00 น.	เชิญเป็นเกียรติในพิธีเปิดงาน ส่งเสริมศิลปะวัฒนธรรมไทยครั้งที่ 16 และงานส่งเสริมดนตรีไทย ภาคใต้ ครั้งที่ 12 ณ หอประชุม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้
11-12 ก.พ. 36	08.00 - 16.00 น.	ประชุมสัมมนาวิชาการประจำปี 2536 เรื่อง "สิทธิชุมชนการ กระจายอำนาจจัดการทรัพยากร" ณ ห้องประชุมใหญ่ ชั้น 2 อาคาร ใหม่รัฐสภา
27 ก.พ. 36	21.30 - 24.00 น.	เป็นประธานในพิธีเปิดงานต้อนรับ เดือนรอมฎอน "เดือนถือศีลอด" ณ หอประชุมอาคารกุเวต ถ.เจริญกรุง แขวงวัดพระยาไกร
22-28 ก.พ. 36		กำหนดการจัดสัปดาห์ศิลป์ในแห่ง- ชาติ ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่ง ประเทศไทย ถ.รัชดาภิเษก

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
1-6 เม.ย 36		ประชุมถวายความรู้พระสังฆาธิการเพื่อการบริหารการปกครองทั่วประเทศ ณ วัดพระสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
29 เม.ย-4 พ.ค 36		ประชุมถวายความรู้พระสังฆาธิการเพื่อการบริหารการปกครองทั่วประเทศ ณ วัดชัยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
24-29 พ.ค 36		ประชุมถวายความรู้พระสังฆาธิการเพื่อการบริหารการปกครองทั่วประเทศ ณ วัดหนองแวง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
8-13 มิ.ย 36		ประชุมถวายความรู้พระสังฆาธิการเพื่อการบริหารการปกครองทั่วประเทศ ณ วัดมหาวนาราม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
22-27 มิ.ย 36		ประชุมถวายความรู้พระสังฆาธิการเพื่อการบริหารการปกครองทั่วประเทศ ณ วัดปากน้ำ

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
4 พ.ค 36	08.30 - 10.00 น.	อำเภอเมือง จังหวัดระยอง วิทยากรบรรยาย "อุดมการณ์ แผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง อุดมคติ ความเป็นจริง+ทิศทาง" ณ ห้อง ประชุมสภาผู้แทนราษฎร รัฐสภา
16 ก.ค 36	21.45 น.	ให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวรายการ "ตรงประเด็น" กรณี "คอมพิวเตอร์ลามกอนาจาร"
17 ก.ค 36	11.00 น.	บรรยายพิเศษ เรื่อง "สตรีกับ การพัฒนาประชาธิปไตย" ณ หอประชุมสถาบันทักษิณคดีศึกษา มสว.สงขลา
26 ก.ค 36	13.30 - 16.45 น.	สัมมนาอภิปราย เรื่อง "การ ส่งเสริมประชาธิปไตยในประเทศไทย" ณ โรงแรมเจ้าพระยาปาร์ค ถนนรัชดาภิเษก
20 ก.ค 36		เสวนาทางวิชาการ เรื่อง "ไทย ศึกษาในปริบทโลก" ณ ห้อง ประชุม ชั้น ๒ อาคารสถาบัน ๓

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
29 ก.ค 36	10.00 - 12.00 น.	<p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยากรบรรยาย "บทบาทหน้าที่ ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และ ของรัฐมนตรี" ณ ห้องประชุม 5209 อาคารสัมมนา 1 มหาวิทยาลัยสุโขทัยฯ</p>
4 ส.ค 36	15.15 - 16.00 น.	<p>วิทยากรบรรยาย "ผู้สูงอายุใน ทักษะของข้าพเจ้า" ณ ห้อง ประกายเพชร 2 โรงแรม ไคมอนด์พลาซ่า อำเภอหาดใหญ่</p>
6 ส.ค 36	08.30 - 10.00 น.	<p>วิทยากรบรรยาย "วิชาการใช้ หลักธรรมะช่วยให้ชีวิตมีความสุข" ณ ห้องประกายเพชร 2 โรงแรม ไคมอนด์พลาซ่า อำเภอหาดใหญ่</p>
1 ส.ค 36	15.30 น.	<p>เป็นเกียรติในพิธีเปิดงานวัฒน- ธรรมสัมพันธ์ 36 ณ วิทยาลัยครู สงขลา สหวิทยาลัยทักษิณ</p>

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
9 ก.ค 36	09.30 - 13.00 น.	วิทยาการบรรยาย "ผลกระทบทางวัฒนธรรมไทย กรณีพจนานุกรมลองแมน" ณ ห้องประชุม 1 ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย
29 ก.ค 36	08.00 - 16.30 น.	วิทยาการบรรยาย "ปัญหาการค้าหญิงไทย จากงานวิจัยสู่แนวทางแก้ไข" ณ ห้องทับทิม โรงแรมรัตนโกสินทร์ ถนนราชดำเนิน
28 ส.ค-4 ก.ย 36		ประชุมสภาศาสนาโลก ประจำปี 2536 ณ นครชิคาโก รัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา
5 ก.ย 36	15.00 - 17.00 น.	ดูงานที่อุทยานประวัติศาสตร์อยุธยา
6 ก.ย 36	08.30 - 10.00 น. 13.00 - 14.00 น.	ประชุมและบรรยายพิเศษ "แนวนโยบายในการส่งเสริมวัฒนธรรม" ณ โรงแรมลพบุรีอินน์ ดูงานที่โบราณสถานพระปรางค์ 3 ยอด ลพบุรี

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
7 ก.ย 36	13.00 - 15.00 น.	ประชุมถวายเป็นความรู้สังฆาธิการ เรื่อง "การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม"
9 - 11 ก.ย 36	09.00 - 12.00 น.	วิทยาการบรรยาย "การส่งเสริมศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม" ณ ศาลาประชาคมอำเภอรัตนภูมิ
22 ก.ย 36	13.00 - 16.00 น.	วิทยาการบรรยาย "ศาสนาจะช่วยให้แก้ไขวิกฤตการณ์ในปัจจุบันได้อย่างไร" ณ มูลนิธิช่วยเหลือเด็กกำพร้าของสตรีไทยมุสลิมแห่งประเทศไทย
25 ก.ย 36	09.00 - 12.00 น.	วิทยาการบรรยาย "การจัดการศึกษาพิเศษในอนาคต" ณ ห้อง 744 อาคาร 7 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้
1 ต.ค 36	14.00 - 16.00 น.	เป็นประธานในพิธีเปิดการอบรมเยาวชนมุสลิม บรรยายพิเศษ เรื่อง "ศาสนากับวัฒนธรรม" ณ โรงเรียนบ้านควนสะอาด อำเภอรัตนภูมิ

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
8 ต.ค 36	13.30 น.	วิทยากรบรรยายรายการ "การศึกษาต่อเนื่อง" โดยการผลิตรายการจากสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ณ อาคาร EBPC ชั้น ๓
16 ต.ค 36	16.00 น.	ตรวจเยี่ยม ติดตามการบูรณะพระบรมธาตุ วัดสทิงพระ อำเภอสทิงพระ
21 ต.ค 36	09.30 น.	ประชุมคณะทำงานจัดประชุมสัมมนานายหนังตะลุง
24 ต.ค 36	13.00 - 14.30 น.	วิทยากรบรรยาย ถวายนามความรู้แด่พระสังฆาธิการ เรื่อง นโยบายของรัฐในการส่งเสริมการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ณ วัดโคกสมานคุณ อำเภอหาดใหญ่
28 ต.ค 36	14.00 น.	วิทยากรบรรยาย "แนวนโยบายในการส่งเสริมงานวัฒนธรรม" (บันทึกเทปออกรายการวิทยุ) ณ ห้อง วี ไอ พี สถานีวิทยุ

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
6 พ.ย 36	13.30 - 17.00 น.	<p>กระจายเสียงแห่งประเทศไทย ถนนวิภาวดี</p> <p>อภิปรายเรื่อง "ศาสนากับ วัฒนธรรมเข้าขั้นวิกฤตจริงหรือ?"</p> <p>ห้องประชุมนานาชาติ อาคาร สถาบัน 3 ชั้น 2 ณ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย</p>
8 พ.ย 36	09.00 - 12.00 น.	<p>วิทยากร "ยุทธศาสตร์การศึกษา กับการพัฒนาประชาธิปไตยของ ไทย" ณ หอประชุมโรงเรียน ปทุมพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี</p>
16 พ.ย 36	15.00 - 16.30 น.	<p>วิทยากรในการประชุมสัมมนา "อนาคตการศึกษาของสงฆ์"</p> <p>ณ วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่</p>

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
27 พ.ย 36	10.30 - 12.30 น.	วิทยากรบรรยาย "1 รอบปีของ ส.ส.ได้ ให้อะไรแก่สตรี" ณ สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้
29 พ.ย 36	09.00 - 12.00 น.	วิทยากรบรรยาย "บทบาทของ เยาวชนที่พึงมีต่อการปกครอง แบบประชาธิปไตย" ณ หอประชุม โรงเรียนกำแพงวิทยา อำเภอ ตะลุง จังหวัดสตูล
1 ธ.ค 36	09.00 น.	สัมมนาเรื่อง "ศาสนากับการ พัฒนาประชาธิปไตย" ณ ตึก สันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล
11 ธ.ค 36		คูงานทางด้านพระศาสนา จังหวัด พิษณุโลก นมัสการเข้าคณะ จังหวัดพิษณุโลก (วัดพระศรี มหาธาตุวรวิหาร)

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
12 ธ.ค 36		<p>คูงานอุทยานประวัติศาสตร์ กำแพงเพชร (มรดกโลก) คูงานพิพิธภัณฑ์ จังหวัดกำแพง - เพชร กำแพงคูเมืองโบราณ</p>
16 ธ.ค 36	13.00 - 17.00 น.	<p>วิทยากรบรรยาย "พุทธศาสนา แก้ปัญหาสังคมได้จริงหรือ" ณ ห้องประชุม ชั้น 4 ตึกเอนก ประสงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์</p>
24 ธ.ค. 36	13.00 - 16.30 น.	<p>ประชุมอภิปราย เรื่อง "บทบาท ของพระพุทธศาสนาและสมาคมพุทธ ศาสนา ในการพัฒนาแบบยั่งยืน" ณ พุทธสถาน จังหวัดเชียงใหม่</p>
25 พ.ย 36	10.30 น.	<p>เชิญร่วมแถลงข่าวการจัดงาน สัปดาห์ส่งเสริมศาสนาและ จริยธรรม ณ ห้องประชุม 1 อาคาร 2 สถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทย กรมประชา- สัมพันธ์</p>

ภารกิจของประธานคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ปี 2538

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
1 ม.ค 37		ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับนโยบายการอนุรักษ์วัฒนธรรมในรายการ "สืบสานไทย" ช่อง 9 อสมท. ทุกวันเสาร์ เวลา 07.30-08.00 น.
18 ม.ค 37	13.00 - 20.00 น.	เป็นวิทยากรบรรยาย เรื่อง วิวัฒนาการการเมืองไทย 2475-2537 ณ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา กรุงเทพฯ
21 ม.ค 37	09.45 - 10.15 น.	วิทยากรบรรยาย เรื่อง "หน้าที่และงานของคณะกรรมการการศาสนาฯ สภาผู้แทนราษฎร" ณ ห้องเพลินิจิต โรงแรม อิมพีเรียล ถนนวิฑู กทม.
29 ม.ค 37	09.00 น.	วิทยากรอภิปรายร่วม เรื่อง "ทิศทางการบริหารและการจัดการศึกษาโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์" ณ ตำนกสมเด็จ-วัดมหาธาตุ กทม.

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
30 ม.ค 37	12.00 - 13.00 น.	เป็นประธานเปิดและบรรยายพิเศษ เรื่อง ลงทุนอย่างไรถึงรวย ให้กับนักศึกษาวิทยาลัยครูเพชรบุรี ณ โรงแรมเอเชีย พญาไท กรุงเทพฯ
8 ก.พ 37	13.00 - 15.00 น.	วิทยากรบรรยาย "พระสงฆ์กับการสอนศีลธรรม" ณ วัดอรุณราชวราราม
10 ก.พ 37	10.00 - 12.00 น.	เป็นวิทยากรบรรยาย เรื่อง วัฒนธรรมทางการเมือง สมาคม MOA ร่วมกับสภาสังคมสงเคราะห์ ณ โรงแรมสยามซิตี พญาไท กรุงเทพฯ
12 ก.พ 37	08.00 - 15.00 น.	เราจะใช้ธรรมะของท่าน อาจารย์พุทธทาสแก้ไขปัญหาชีวิต และสังคมไทยเราได้ อย่างไร ณ โรงแรมสตั๊ดส์สงวน-วิทยา (แผนกอนุบาล)

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
15 ก.พ 37	14.20 - 16.30 น.	เป็นวิทยากรบรรยาย เรื่อง เขาวชนมั่วสุ่ม ในโรงแรมและ สถานเริงรมย์ สขช. ณ โรงแรม สวนบิซ รีสอร์ท เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี
17 ก.พ 37	13.00 - 15.00 น.	เป็นวิทยากรบรรยาย ในการ สัมมนาสื่อมวลชนสืบสานไทย ภาคกลาง สวช. ณ ห้องประชุม ศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติ กรุงเทพฯ
22 ก.พ 37	09.00 - 09.30 น.	วิทยากรบรรยาย เรื่อง "ครู สังคมศึกษากับ ไฮ-เทคโนโลยี" ณ ห้องบอลรูม โรงแรมบางกอก พาเลซ ถนนเพชรบุรี กทม.
	09.40 - 10.30 น.	เป็นวิทยากรบรรยายพิเศษ เรื่อง วัฒนธรรมไทย สมาพันธ์ครูแห่ง ประเทศไทย ณ โรงแรม บางกอกพาเลซ ประตูน้ำ กรุงเทพฯ

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
8 มี.ค 37	14.30 น.	ประชุมปรึกษาหารือวิธีการการ ส่งเสริมพระศาสนาในแนวทาง ต่าง ๆ ณ ศูนย์ส่งเสริมพระพุทธ ศาสนาแห่งประเทศไทย วัด บวรนิเวศวิหาร
10 มี.ค 37	13.30 - 15.00 น.	วิทยากรบรรยาย เรื่อง "วิกฤต ศรัทธาต่อผ้าเหลือง" ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ อาคารสถาบัน 3
16 มี.ค 37	08.30 - 09.30 น.	บรรยายพิเศษ ในการสัมมนา เรื่อง "ศิลปะกับศาสนา ณ โรงแรมหินสวย น้ำใส จังหวัด ระยอง
2 เม.ย 37	16.00 - 17.00 น.	บรรยายพิเศษ ในการสัมมนา สืบสานวัฒนธรรมไทย ภาคอีสาน ของ สวช. จังหวัดอุดรธานี
8 เม.ย 37	08.30 - 10.00 น.	บรรยาย เรื่อง หน้าที่ของ คณะกรรมการการศาสนา ณ วัดบวรเมธีหัวประเทศ กรุงเทพฯ

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
	13.00 - 16.00 น.	วิทยาการบรรยาย เรื่อง "พื้นฐาน ความสำคัญของครอบครัว"
19 เม.ย 37	14.00 - 16.00 น.	วิทยาการบรรยาย เรื่อง "วัฒนธรรมครอบครัวไทย ณ โรงแรมไดอิชิ หาดใหญ่"
22 เม.ย 37	11.00 - 12.30 น.	วิทยาการบรรยายพิเศษ สวช. ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติ กรุงเทพฯ
28 เม.ย 37	09.15 - 10.00 น.	บรรยายพิเศษ เรื่อง พื้นฐาน ของครอบครัวให้กับคู่สมรสใหม่ ของมูลนิธิธิเบต ณ บ้านมนังคศิลา กรุงเทพฯ
30 เม.ย 37	08.00 - 09.00 น.	ถวายความรู้แก่พระสังฆาธิการ วัดปากน้ำภาษีเจริญ กรุงเทพฯ
1 พ.ค 37		ถวายความรู้แก่เจ้าอาวาสที่ได้ รับการแต่งตั้งใหม่ จ.พิษณุโลก กำแพงเพชร จำนวน 104 รูป

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
2 - 3 พ.ค 37		สัมมนา เรื่องแผ่นดินธรรม-แผ่นดินทอง ณ ดึกสหประชาชาติของกระทรวงมหาดไทย กรุงเทพฯ
5 พ.ค 37	09.00 น.	สัมมนา ของสภาสังคมสงเคราะห์ ณ โรงแรมรอยัลริเวอร์ ไซค์ กรุงเทพฯ
6 พ.ค 37	09.00 น. 14.00 น.	อัครเทพรายการพุทธศาสนา ณ วัดปกร แถลงข่าวการสัมมนาศิลปินต่อศาสนา ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติ
7 - 8 พ.ค 37		ร่วมงานสงฆ์ผู้สูงอายุ ใน จ. สงขลา
15 พ.ค 37	13.00 - 16.00 น.	อภิปรายร่วม เรื่อง "พุทธธรรมสถานหาดทรายแก้ว ณ ศูนย์การค้าไดอะน่าหาดใหญ่ ของศูนย์การค้าไดอะน่า

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
16 - 17 พ.ค 37		สัมมนาศิลปินกับศาสนา ณ สภาผู้แทนราษฎรคณะกรรมาธิการ จัด
18 พ.ค 37	09.00 - 10.00 น. 15.00 น.	เป็นวิทยากรบรรยาย เรื่อง วัฒนธรรมกับศาสนาถวายความรู้ แก่ พระสอนพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์ ณ วัดอนงค์ราม ธนบุรี เฝ้าพระเทพฯ รับพระราชทาน รางวัล "เสมาธรรมจักรทองคำ"
19 พ.ค 37	09.30 - 15.00 น.	สัมมนาเปิดทองการศึกษาสงฆ์ ณ ทำเนียบรัฐบาล
21 พ.ค 37	13.30 - 15.00 น.	วิทยากรบรรยาย เรื่อง วัฒนธรรม ณ วิทยาลัยสงฆ์ สาขาวังน้อย จ.อยุธยา จุฬาราชวิทยาลัย
22 พ.ค 37	14.00 น.	ประชุมปีทองการศึกษาสงฆ์ กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ
23 พ.ค 37	10.00 น.	ประชุมปีทองการศึกษาสงฆ์ กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
24 พ.ค 37	14.00 น.	<p>บรรยายพิเศษ แก่นักเรียนได้รับรางวัลดีเด่นประจำปีจากพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ณ โรงละครแห่งชาติ</p> <p>ตรวจเยี่ยมธรรมสถานหาดทรายแก้ว จ.สงขลา ร่วมงานวันวิสาขบูชา</p>
1 มิ.ย 37	08.00 - 17.00 น.	<p>สัมมนาระดมสมอง ณ โรงแรมสยามซิตี ของสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์</p>
5 มิ.ย 37	09.00 น.	<p>บรรยายถวายความรู้แก่พระในเขตพระโขนง ณ วัดแม่เฒ่าของธรรมศาสตร์</p>
8 มิ.ย 37	09.00 น.	<p>ประชุมพิจารณา เรื่องการจัดโครงสร้างและอัตรากำลังของกรมการศาสนา</p>

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
9 มิ.ย 37	09.00 น.	สัมมนา เรื่อง ผู้นำทางศาสนา เกี่ยวกับพัฒนาบุคลิกภาพ ณ ห้องประชุมกรมการศาสนา ทำเนียบรัฐบาล สำนักนายก รัฐมนตรี
12 มิ.ย 37	09.20 น.	เป็นประธานเปิดการอบรม ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดึกเอนกประสงค์
17 มิ.ย 37	14.00 น.	อภิปรายร่วมถวายเป็นความรู้พระ นักศึกษา ณ วิทยาเขตสิริธร อ้อมน้อย กรุงเทพฯ มหามกุฏ- ราชวิทยาลัย
3 ก.ค 37	09.00 น.	บรรยายพิเศษ ผู้บริหารด้าน ศึกษาทั่วประเทศ ณ สภาอุวพุทธิก สมาคม ธนบุรี
4 ก.ค 37		บรรยายให้กับลูกเสือที่เข้าอบรม ณ ทะเลสาบ จ.สตูล

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
5 ก.ค 37	15.00 - 17.00 น.	วิทยาการบรรยาย เรื่อง สืบสาน วัฒนธรรมไทย ณ โรงแรม โดมอนพลาซ่า อ.หาดใหญ่
11 ก.ค 37	18.00 น.	ประชุม พรบ.สงฆ์ ณ สนง การศึกษานอกโรงเรียน ชั้น 6 กระทรวงศึกษาธิการ
13 ก.ค 37	14.00 น.	ประชุม พรบ.ทักษิณ ณ ตึกรัฐสภา
14 ก.ค 37	18.00 น.	ประชุม พรบ.สงฆ์ ณ สนง. การศึกษานอกโรงเรียน ชั้น 6 กระทรวงศึกษาธิการ
20 ก.ค 37	10.00 น.	ประชุม พรบ.ทักษิณ ณ ตึกรัฐสภา
21 ก.ค 37	10.00 น.	เป็นวิทยาการบรรยายพิเศษ ในการสัมมนา เรื่อง โรคเอดส์ ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติ สวช.
24 ก.ค 37		เป็นประธานพิธีเปิดการอบรมเชิง ปฏิบัติการพระพุทธศาสนา ณ ศูนย์วิปัสสนากรรมฐาน ยวพุทธิก สมาคมแห่งประเทศไทย ช.เพชรเกษม 54

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
25 ก.ค 37	09.45 น. 18.00 น.	เป็นประธานเปิดและบรรยาย พิเศษ ศูนย์วิปัสสนา ธนบุรี ประชุม พรบ.สงฆ์ สนง.การ ศึกษานอกโรงเรียน กระทรวง ศึกษาธิการ
29 ก.ค 37	09.00 น.	บรรยายพิเศษ ในการสัมมนา ณ โรงแรมรอยัลริสอร์ท จอมเทียน พัทยา สำนักงาน ปราบปรามยาเสพติด
30 ก.ค 37	19.00 น.	เป็นประธานมอบรางวัลการแข่งขัน แรลลี่พระมารดา 94 โรงแรม แอมบาสเคอร์ พัทยา
1 ส.ค 37	10.30 - 12.15 น. 10.30 - 12.15 น.	วิทยากรบรรยาย ด้านวัฒนธรรม วิทยากรบรรยาย "แนวทาง การเสริมโยเหล็กทางวัฒนธรรม ในช่วงเปลี่ยนยุคสมัย" ณ ห้องประชุมสถาบันพัฒนาการ สาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัย มหิดล ศาลายา นครปฐม

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
4 ส.ค 37	10.30 - 12.15 น.	วิทยากรบรรยาย ด้านวัฒนธรรม
5 ส.ค 37	10.15 น. 13.45 น.	กำหนดการเดินทางไปราชการที่ จ.สงขลา จ.สตูล ร่วมกับ นายกรัฐมนตรี และคณะ ร่วมพิธีเปิดการสัมมนา เรื่อง "นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ เกี่ยวกับ จ.ชายแดนภาคใต้
6 ส.ค 37	10.45 น. 14.15 น.	ร่วมพิธียกช่อฟ้าอุโบสถ วัดปาน- ศึกษาธิการาม ต.รัตภูมิ อ.ควนเนียง จ.สงขลา ร่วมพิธีเปิดป้ายอาคารสำนักงาน สวนสัตว์สงขลา
21 ส.ค 37	14.30 น.	เป็นประธานในพิธีเปิดการเสวนา "บทบาทของศาสนากับสังคมไทย ในกระแสโลกาภิวัตน์" "มองเขา มองเรา" ณ มหาวิทยาลัยเกษม บัณฑิต พัฒนาการ

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
1 ก.ย 37	19.30 น.	บรรยายพิเศษ สืบสานวัฒนธรรม ประชาธิปไตยกับสื่อมวลชนภาค เหนือ จ.เชียงใหม่ โดย สนง. สวช.
2 ก.ย 37	10.40 น.	กำหนดการเดินทางไปร่วมงาน ณ มณฑล ฮันซุย ประเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีน
4 - 6 ก.ย 37		ร่วมพิธีเปิดงานฉลอง 2,000 ปี ทางพุทธศาสนาตามรายการที่ สมาคมพุทธศาสนากำหนด สลับ กับการท่องเที่ยวสถานที่ประวัติ- ศาสตร์ทางพุทธศาสนาบนเทือกเขา เมืองเจอโจว
7 ก.ย 37		กรมวัฒนธรรมเลี้ยงรับรองและ ปรึกษาหารือเกี่ยวกับการแลก- เปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างสอง ประเทศรวมทั้งการนำคณะกายกรรม หรือนาฏศิลป์จีนมาแสดง ในไทย

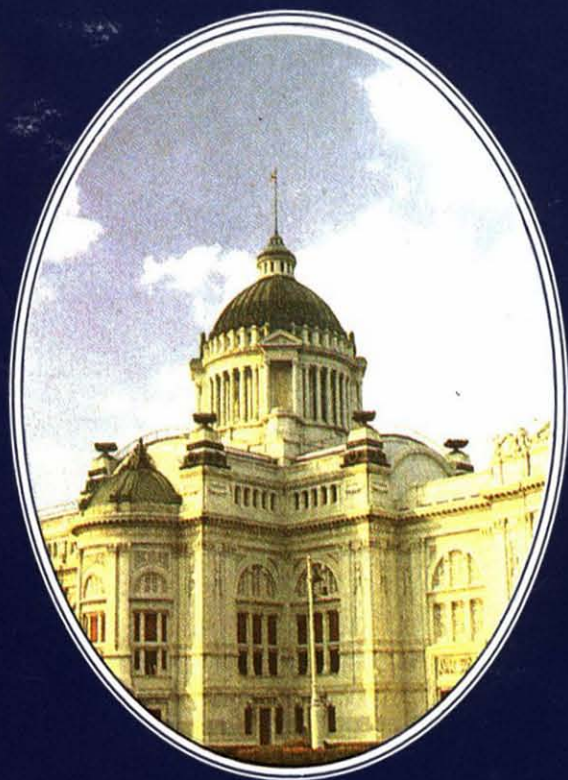
วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
24 ก.ย. 37	11.00-12.00 น.	เป็นวิทยากรบรรยายเรื่อง "บทบาทหน้าที่ของผู้แทนและวัฒนธรรมทางการเมือง" ณ ห้องประชุมสำนักงานใหญ่พรรคประชาธิปัตย์
16 ต.ค. 37	09.00-11.00 น.	เป็นประธานและกล่าวเปิดงานโครงการค่ายยุวศาสนิกชนนานาชาติ ณ ห้องประชุมนานาชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
7 พ.ย. 37	14.00 น.	ประชุมยุวพุทธิกสมาคมแห่งชาติ ณ ห้องประชุม 207 ดิโกมหิตลสภาสังกมสงเคราะห์ ถนนราชวิถี เขตราชเทวี กทม.
7 พ.ย. 37	09.00-16.00 น.	ร่วมสัมมนาและบรรยายพิเศษ เรื่อง "จะเสริมสร้างประสิทธิภาพข้าราชการด้วยจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือนอย่างไรให้ได้ผล" ณ ดิโกสันติไมตรี

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
14 พ.ย. 37	09.45-10.30 น.	ทำเนียบรัฐบาล วิทยากรบรรยายเรื่อง "บทบาท ของคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทน ราษฎร ณ ศาลาเอนกประสงค์ วัดชัยมงคล อ.เมือง จ.สงขลา
14 พ.ย. 37	09.30 น.	เป็นประธานเปิดงานลอยกระทง แข่งเรือ ณ วัดราษฎร์บูรณาราม ต.ท่ามะปลา อ.หลังสวน จ.ชุมพร
18-20 พ.ย. 37		ประชุมประจำปี สกว. เรื่อง "บทบาทของการวิจัย : การทำ ท้ายของทศวรรษใหม่" ณ โรงแรม แอมบาสซาเดอร์ซิตีจอมเทียน พัทยา
19 พ.ย. 37	18.00 น.	เป็นประธานเปิดงานสักการาขอบ ท้องพรหมาสตร์ ณ วัดยางนรังสี ต.ตะลุง อ.เมือง จ.ลพบุรี

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
28-29 พ.ย. 37		ร่วมคณะเดินทางไปประเทศจีน เพื่ออัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุ (ขื่อนิ้วพระหัตถ์) มาประดิษฐานในเมืองไทยเป็นการชั่วคราว
30 พ.ย. 37	11.15-12.15 น.	เป็นวิทยากรและสัมมนาเรื่อง "วัฒนธรรมและจริยธรรมทางการเมือง" ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล
7 ธ.ค. 37	09.30 น.	ประชุมคณะกรรมการอำนวยการโครงการปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย ครั้งที่ 2/2537 ณ ห้องสีเขียวดึกไทยคู่ฟ้าทำเนียบรัฐบาล
22 ธ.ค. 37	16.00 น.	เข้ารับพระราชทานโล่รางวัล "มหิดลวรานุวรรณ" ณ ห้องทองแดง พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต
25 ธ.ค. 37	18.00-22.00 น.	รับเชิญไปเป็นเกียรติและร่วมงานการกุศล ณ อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการ
26-27 ธ.ค. 37		ประชุมยุวพุทธิกสมาคมแห่งชาติ ครั้งที่ 19 เรื่อง "การปลูกจิตสำนึกของชาวพุทธเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่วัดอัมพวันกิโลเมตรที่ 130-131 อ.พรหมบุรี จ.สิงห์บุรี
28 ธ.ค. 37	14.00 น.	ประชุมยุวพุทธิกสมาคมแห่งชาติ ครั้งที่ 3/2537 ณ ห้องประชุม 207 ตึกมหิตล สภาสังคมสงเคราะห์ ถนนราชวิถี เขตราชเทวี กทม.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

รวบรวมโดย คณะกรรมาธิการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
สภาผู้แทนราษฎร

จัดทำโดย ฝ่ายประชุม 2 กองกรรมาธิการ 2
พิมพ์ที่ กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร